

Let Not The Light
Of Freedom
Be Extinguished!

AMERIŠKA DOMOVINA

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

Serving in Ohio and nationwide over 150,000 American Slovenians
Vol. 95 — No. 36 (USPS 024100)

AMERIŠKA DOMOVINA, SEPTEMBER 16, 1993 ISSN Number: 0164-680X

50c

Faith - the greatest treasure at St. Vitus Parish

by Stane J. Kuhar

When a young priest by the name of Vitus Hribar accepted the challenge and responsibility to organize and found the first American Slovenian parish in the state of Ohio and the diocese of Cleveland on August 1, 1893, many unknown and uncertain factors awaited this newly ordained 23-year-old priest and his new flock.

There was no church building, let alone the resources to even consider building such a structure. Father Hribar and parishioners, however, had brought their faith to this new land. They prayed and set about the tasks that would eventually enable the laying of the cornerstone of the first St. Vitus church to become a reality on August 19, 1894.

With this church the settling Slovenians in Cleveland would have a new home that they could worship, gather and discuss those concerns that were important to them and their needs. Within a short time a new wooden school was also established to prepare the "new generation" for life in the United States. The schooling received was based on a Christian-centered education that stressed not only the academic but also moral and ethical values of the Catholic faith to guide and prepare thousands upon thousands for their adolescent and adult lives.

It was their faith that sustained them.

By the late 1920s the wooden church cried for a larger facility to meet the spiritual needs of St. Vitus parish. By October 19, 1930 groundbreaking took place for the new St. Vitus Church that would eventually be blessed on November 20, 1932. Despite chaotic and deep economic problems at this time in history, the vision and guidance by the late Msgr. B. J. Ponikvar provided the light for the parish.

It was their faith that sustained them.

In the late 1950s the arriving Slovenian emigres and their families were making a new home in Cleveland as well as other cities in North America. St. Vitus parish became a center that opened its arms to them and gave them the same hope and opportunity of past arriving Slovenian immigrants. Despite some reservations and debate, a new parish auditorium-gymnasium was built to meet the social and cultural needs of the

Many happy people were at the church ceremony including Governor George V. Voinovich and his wife, Janet, center, and their hosts for the morning Joseph and Josie Baskovic.

Gene Drobic and Danny Reiger were in charge of the magnificent banquet.

The ladies & gentleman wore their beautiful Slovenian costumes.

Stan and Margie Kuhar, center, flanked by St. Vitus staunch supporters Marie Orazem, left, and Josie Ambrosic.

(All photos by Tony Grdina)

parish under the direction of the late Msgr. Louis B. Baznik.

It was their faith that sustained them.

On August 7, 1993 the solemn dedication of the

renovated St. Vitus Church took place. After more than a decade of debate and discussion, the renovation displayed the respect of the original construction of the church while at the same time coming to

terms with the post-Vatican II. The end result, in the words of many people, "It is beautiful." The house of God for St. Vitus parishioners is truly a sign of reverence for God. Envisioned by its current pastor, Father Joseph P. Božnar, the renovated church is the expression of many parishioners and friends of St. Vitus.

It was their faith that sustained them.

On September 5, 1993 the Closing Centennial observance of St. Vitus Parish occurred with Bishop Anthony M. Pilla and Auxiliary Bishop A. Edward Pevec as the main celebrants. A capacity crowd of nearly 1,000 persons attended this service.

At the banquet that followed the closing observance, an estimated 575 persons enjoyed and shared a truly remarkable dinner and good fellowship with one another.

The theme of both the Mass and banquet was to remind all that it is the greatest treasure, the Catholic faith, that the Slovenians brought to this country. It was, and remains, the faith that has enabled many joys and sorrows to be experienced over the course of 100 years. It is this faith that other events in life, our educational, cultural, and social endeavors, stem from and make and give meaning to our lives.

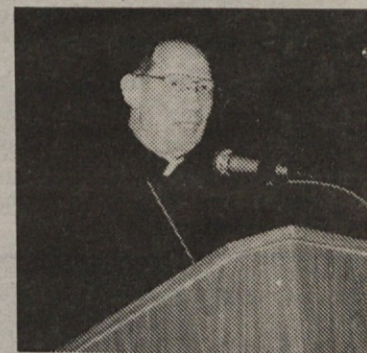
It is the faith that sustains us in our lives.

Others will write in greater detail about the closing observance and banquet. This writer only acknowledges that September 5 was a great day to be a Catholic, a great day to appreciate our heritage, and a great joy and celebration with so many wonderful people.

May we all reflect upon the past 100 years and pray for a

State Representative Ron Suster chats with Cleveland Bishop Anthony Pilla.

Our own Slovenian son of St. Vitus parish, Bishop A. Edward Pevec always has something wonderful to say.

Rev. John Kumse, pastor of St. Mary, Collinwood, helped make the 100th anniversary celebration of St. Vitus an overwhelming success.

bountiful and fruitful next 100 years and overcome whatever challenges that are encountered. It is, after all, our faith that will sustain us.

Rev. Joseph P. Božnar receives a check in the amount of \$15,000 for renovation of St. Vitus church from The Frances and Jane S. Lausche Foundation. Presenting the grant is the foundation's president, James V. Debevec.

by James V. Debevec

On Thursday, July 1, Madeline and I began a 11,600 mile trip, celebrating our 30th wedding anniversary, that took us through the Scandinavian countries of Sweden, Denmark, and Norway.

We traveled 8,787 miles by air, 1,490 by motorcoach, 898 miles on 9 boat excursions, 421 miles by train, 4.9 miles by pony-cart, and six million on foot (or so it seemed).

The Scandinavian people are very healthy and like to walk. Their countries are surrounded by water, so they eat a lot of fish. I'm allergic to most fish, so usually at meals, our tour guide had called ahead and ordered something else for me. We were on a Tauck Tour so all hotel reservations and most meals had been pre-paid and luggage was transported for us from Cleveland to Cleveland.

I had called Tauck in March to make reservations for the July trip, but found out it was sold out as well as the other 29 trips which originate from Stockholm every Friday. They put our name down on a stand-by list and we were called at 4:30 p.m. on a Friday about a month before the tour and were told an opening was

available due to a cancellation, as well as 2 SAS airline seats. We immediately took both. As it turned out, this was a terrific idea because SAS greatly overbooks on its overseas flights. They were giving \$400 to anyone who would take a later flight.

Five minutes into the flight, the captain announced, "Later ve vill be experiencing some slight turbulence." Then he came back on and added, "Yaa, maybe even some moderate turbulence." He sounded just like Nels, from the old television series "I remember Mama." I sat back, relaxed, and knew we were in good hands and this was going to be a great trip. It was.

The Scandinavian people we met were great: friendly, and all spoke English (usually with a very slight British accent). Their education and medical care is paid by the state. The people love it, but it is getting to be a bit expensive and the countries there are looking at the U.S. system, while the Clinton administration is looking at theirs. Their taxes are quite high to pay for all the government support, and the people don't buy big cars like we do here in the states. As a matter of fact, I don't recall seeing one American car there. Their autos are mostly compact, designed to get the most gasoline miles for the krona. The Scandinavian people like to ride bicycles. In the cities, there are two traffic lanes for cars, and one for bicycles and there are thousands of bicycles. If you are hit by one in a bike lane, it's your fault because the bike has the right of way. It's also a law that cars must have their headlights on at all times. They are very concerned about the environment and if there is a choice between jobs and the environment, usually the environment wins. Vice President Al Gore would love it.

Sweden

After a walk through customs in Stockholm, we looked for our luggage but discovered it was already being loaded on a cart to be taken to the motor coach. We met our tour guide, a young man in his late 20s by the name of Ward, and our fellow passengers.

What really made this trip a most wonderful experience was our fellow passengers. After a while, we became like a big family. And laugh? We laughed for two weeks straight. I never heard so many jokes in my life.

From the airport we took a relaxing boat ride tour of Stockholm, then went to the Sheraton Stockholm for a light lunch. We discovered the Orrefors Crystal store took over half the front of the hotel, much to the delight of the female shoppers. The 1st class crystal is manufactured nearby, so some of the prices were reasonable.

In the afternoon we saw the "Wasa", a warship that sank on its maiden voyage and lay on the bottom of the ocean for exactly 300 years before it was brought up. Because it sank in the mud in the area that contained no worms or gnawing sea-life, the ship is perfectly preserved. It was huge and awesome.

Stockholm is built on 14 islands on the Baltic Sea. From our hotel we walked to city hall, which is where the Nobel prizes are given each year. Alfred Nobel invented dynamite in 1866 and consequently left funds to be distributed annually in December on an international basis for peace, physics, chemistry, physiology and medicine, and literature. They are given at a banquet in the blue room on the main floor where our city hall tour began. In the upstairs gold room, Madeline and I had a private dance in the gold room where heads of state gather for an in-

100 WORDS MORE OR LESS BY JOHN MERCINA

HOW SMART ARE YOU?

100 WORDS MORE OR LESS BY JOHN MERCINA

The "Little Mermaid" in Copenhagen, Denmark.

ternational ball in December as part of the Nobel Prize ceremonies. We also climbed up the stairs to view the city from the tower which contained over 400 steps. Whew!

The next day, Sunday, July 4, we had a rest stop in Trosa, Sweden, a most beautiful picturesque seaside village.

On our way to Toftaholm, a small, family-run 600-year-old charming hotel located in central Sweden, we stopped for an hour at a seaside village called

Granna. They are famous throughout Sweden for one thing: the Polka Grisar. There are dozens of stores that make and sell the delicious candy that looks like a pepper-mint candy stick. But it doesn't taste too minty; it is more creamy and delicious. Most stores have now added various flavors and make a nice variety of polka grisars. We brought back a licorice-flavored one for Vince (Continued on page 3)

DELTA Enterprises

2124-2128 Barth Ave
Indianapolis,
Indiana 46203
317-788-0968
Fax: 317 783-6246

When you were young, the only affordable instrument was your harmonica. Relive those days of youth with a Delta Blues 16 hole diatonic harmonica. Send \$7.95 plus \$2.00 S&H to John Perme, Delta Ent., 2124 Barth Ave, Indianapolis, IN 46203.

300,000
WINNERS
A DAY.

JOIN IN THE WINNING.

All Ohio Lottery players are subject to laws and regulations of the Ohio Lottery Commission. For more information, call our Customer Relations Department, (216) 787-3200, during regular business hours.

Al Koporc, Jr.
Piano Technician
(216) 481-1104

Fixed-Rate
Home
Equity
Loans

METROPOLITAN SAVINGS BANK
Your Friendly Neighborhood Bank

- Chesterland 12595 Chillicothe Rd. 729-0400
- Cleveland 920 E. 185th St. 486-4100
- Cleveland Hts. 1865 Coventry Rd. 371-2000
- Euclid 1515 E. 260th St. 731-8865
- Pepper Pike 3637 Lander Rd. 831-8800
- Shaker Hts. 20200 Van Aken Blvd. 752-4141
- South Euclid 14483 Cedar Rd. 291-2800
- Willoughby Hills 2765 SOM Center Rd. 944-3400

Metropolitan Savings Bank of Cleveland • Member FDIC

No Closing
Costs or Fees
(Limited-time offer)

- Loans from \$5,000 to \$100,000 based on the equity in your home
- Terms to fit your budget
- Fast approval

7.99%

Annual Percentage Rate

Rate subject to change without notice

Adventure in Scandinavia

(Continued from page 2)

Gostilna.

At Toftaholm there was a thousand year-old Viking-stone. Madeline and I thought there was a Gaelic cross on it as well as words or symbols telling of an event that took place in that area.

Madeline claimed that Sweden had the richest pastry she had ever tasted anywhere.

The people of Scandinavia keep their streets and land neat and clean and wholesome. Very beautiful and relaxing here.

Denmark

We ventured on a short ferry-boat trip to Copenhagen Denmark and stayed overnight near the harbor.

That evening we had dinner in St. Gertruds Kloster, a 14th century monastery which recently had been converted into an exquisite restaurant. It is lit by 1,600 candles. An older gentleman's only job is to go around and light all these candles for the evening's meal. Our tour was divided into groups of 4 and taken into a different cell where we talked to the waiter and ordered the meal, which was superb.

Later in the evening we ventured over to Tivoli Gardens which was celebrating its 150th anniversary. It is an amusement park with many restaurants and hundreds of thousands of lights, making it breath-taking to see at night.

We toured the magnificent Kronborg Castle where Shakespeare set his "Hamlet". The greatest sight I saw in Copenhagen was the Gelfon Fountain made in 1908 which features a man driving oxen with water shooting and spraying in all directions. It was within walking distance of our hotel and I kept going back to the magnificent sculpture.

About a mile past the fountain, in the harbor stood the world famous "Little Mermaid" statue in the water about 3 feet from shore.

Norway

After a relaxing overnight cruise on Thursday, July 8 we landed in Oslo, Norway the next morning. We immediately stopped at the outdoor Vigeland Museum to see the granite, bronze and iron sculptures in Frogner Park. The statues were created by Adolf Vigeland and there are dozens of life-like detailed sculptures in the park.

We saw Viking ships and the "Kon-Tiki" raft that explorer Thor Heyerdahl sailed across the South Pacific in 1947 in a nearby museum.

The sun shines in Norway from 3 a.m. to 11 p.m.

We came to see the fjords of Norway which we did during our last 5 days. Fjord is a salt-water river that connects with the ocean with high mountains on each side. We also viewed over 200 waterfalls in Norway.

In Oslo they are getting ready for the Winter Olympics which will be held in February in Lillehammer. They are building housing for guests who will stay in Oslo, then

travel by rail north to the Olympics.

The next day we walked to the train station for a pleasant 4-hour train ride on Tauck's private rail-car past beautiful lakes and meadows and a glimpse of the mountains.

At Myrdal we transferred to a smaller sight-seeing train which descends some 2,600 feet to Flam (pronounced Flom), a village in front of a river that was to be the beginning of our numerous boat rides on the fjords of Norway.

Throughout Scandinavia we often had meals at their famous "smorgasbords" with enormous choices of as much food as you can consume.

We had an exciting time at the Kvikne Hotel (pronounced Vikne hotel) where there was a live band and Madeline asked the leader to play "Moon River" our theme song, which he did. We discovered throughout most of Scandinavia at just about each hotel where there was music, they played mostly American songs. In Norway, however, they always throw in a few Tangos for the locals who just love to dance the Tango. Amazingly, we also were guests at a 'folklore' program which featured youngsters dressed in their native Norwegian costumes dancing some of their country's songs. It reminded us of our own Slovenian folkdancers, and everyone was delighted by the performances.

We were told the Kvikne Hotel was one of Kaiser Wilhem's favorite resorts and he liked the place so well, he marked the bottom of one of the chairs with his initials and a short note. The next day we discovered we were the ones having coffee while sitting at the Kaiser's favorite table and had been sitting in his inscribed chair.

We saw snow on the mountains and our motor coach ventured to the top of Dalsnibba Mountain where people were skiing. There was snow all around us, some places it reached over the top of our bus. We stopped and threw some snowballs at each other and watched the skiers come down the slopes or take cable-lifts to the top.

At one point our motor-coach had to stop for a camper coming down a narrow turn in the mountain-road and the clutch began to burn. So, out we all went and walked for about a quarter-mile so the much lighter bus could move to the next turn-back. It was a distinct thrill to be looking out over the side of the mountain and see how high we were. The trips up and down the mountains were very exciting.

The biggest tourist attraction is the Geirangefjord. We saw it from atop a mountain, halfway down, and had lunch at the bottom. Then we returned to our Hotel Alexandra in Loen where we were given a magnificent suite. We really enjoyed the 2 days there.

A few of the ships which we

sailed on to cross fjords were so huge they held three or four buses plus 150 cars and passengers. When approaching the harbor, the bow of the ships would swing up like huge jaws and it seemed as if they were going to swallow the pier and everything on it. Simply amazing.

We did something on this trip we had never done before, instead of taking regular photographs with a 35-mm camera, we took along a palmcorder video camera and recorded the sights and sounds of the trip as it happened.

As it turned out, this was one of the better ideas we ever had! We ended up with 5 20-minute tapes which we play over and over again. We videoed the good times, the educational events, purchases inside stores, dining in unique restaurants for example, the one lit by over a thousand candles, the unexpected such as I happened to be taking videos when the bus stalled and we had to get out and walk a little way up the mountain. It's all there on film, our reactions as the two-week adventure unfolded. We watch one reel about every other day and it's astonishing to recall all the incredible things we did in just two weeks time! There were warm days, cold days, and rainy days. The excitement and the episodes of the moment, and the people and their comments, are there for us to remember. Truly it was a gem of an idea to record the once-in-a-lifetime trip.

As mentioned earlier we had plenty of fish and a nice variety, too, but mostly there was salmon. And to top it all, near the end of the tour, we visited a salmon farm where salmon are kept penned up in fenced off areas in a fjord. They are fed 100 pounds of food each day. After three years, they are ready to "harvest" or sold to restaurants.

In Bergen we toured the home of Edvard Grieg, the composer, which was located in a beautiful setting by the sea. It was also his 150th anniversary.

Throughout the tour the Tauck bus was always given the signal to be the first to go on a ship crossing a fjord. At restaurants we often ate by ourselves, but wherever there were other tourists, Tauck travelers were told to go in first. We never had to wait for any other group or individuals.

We were told it had been in the 90's in Cleveland while we were gone, but in Scandinavia it was in the 50s, 60s, and 70. We viewed glaciers up close, and took a pony-cart ride up the side of a mountain to see a glacier. We sat three on a cart. We noticed Japanese tourists coming down the hill, they had four in a cart.

We read that the best place to purchase sweaters was in Norway. So although tempted elsewhere, we saved our sweater purchases until the last day when we reached Bergen. Our trip to Burgen was a terrific 4-hour boat ride on a

Madeline chooses the perfect mauve sweater from Susan Fosse in Bergen, Norway.

The fjords of Norway.

We toured a stave church, the oldest in Norway, built in 1030.

Madeline notices a Celtic cross on the Viking stone in Toftaholm, Sweden.

hydrofoil ship that had no propellers, just jets which shoot water to move the boat. It was smooth and relaxing.

The port city of Bergen is where we found Susan, the designer of quality hand-knitted sweaters. Madeline immediately found the perfect mauve one for her, but my arms were too long to fit in the sweaters Susan had on display. Madeline talked with her and

struck a deal. Susan took my measurements and said she would make one for me and send it to us in Cleveland. Madeline, believing the woman to be honest, forked over the cash. Three weeks later the most beautiful sweater I have ever seen arrived at the American Home, a truly magnificent reminder of our memorable 30th anniversary Scandinavian adventure.

Death Notices

ANNA MCSWEENEY
Anna McSweeney (nee Yakos), 87, a former resident

of Collinwood, now of Rosecliff Road, died in Meridia Euclid Hospital on Tuesday, September 14th. Anna was the widow of

William T.; the mother of William G.; grandmother of 2 and great-grandmother of four; she was the sister of John Yakos and the following deceased: Mary O'Brien, Anthony, Rose McDonough, Frank and Joseph.

Friends may call at Zele Funeral Home, 452 E. 152 St. Thursday 2-4 and 7-9 p.m., where services will be Friday at 8:45 and at St. Mary Church at 9:30 a.m. Burial will be in All Souls Cemetery.

Relatives and friends met at Gateway Assisted Living housing to help Dorothy Orazem celebrate her birthday on June 11. Left to right are Lillian Novak, Dorothy Orazem, Josie Ambrosic, Ruth Sweeney, Marie Orazem. In back row are Al Orehek and Betty Orehek.

In Loving Memory

1908

1993

With deep sadness in our hearts, and in complete submission to the will of our creator, we announce the passing of our dearly beloved husband, father, grandfather, great-grandfather, father-in-law, and uncle

EDWARD F. EPPICK

who was called to his eternal reward on July 15, 1993. Funeral services were held on July 19, 1993 from the Brickman Funeral Home, with a Mass of the Resurrection at St. Christine Church, and burial in Calvary Cemetery.

He was a member of Woodmen of the World, and Birmingham Roller Pigeon Fanciers. Our loved one was also a banjo player in various bands, and worked for Lindsey Wire Co. as a precision welder, retiring in 1945.

His 10 brothers and sisters preceded him in death.

We are very grateful to Rev. James Roach who was the main celebrant of the funeral Mass and Fathers Francis Sterk, Victor Cimperman and Victor Tomc, who officiated at the funeral Mass. We are also grateful to Father Francis Paik for his many visits, and to Paul Yanchar, Lavona Avitt, Marie Voljin, the choir, and all those who participated in the funeral Mass. We are most grateful to our relatives, friends, and neighbors for their visits, Mass offerings, flowers, cards, and donations to the Western Reserve Hospice.

We wish to thank our friends for their many cards and visits especially during Dad's long illness. He was a loving husband, father, grandpa and great-grandpa. He would play his banjo and harmonica and do his magic tricks for all the grandchildren. He always told them they were the most beautiful children he had ever seen. The kids lovingly called him "Daddy Eddy."

Long before the "ecology" word became popular, Dad taught us to love and respect nature. Next to our Mother, children and home, he treasured His Birmingham Roller Pigeons, which he raised as a young boy.

He was also a barber, and friends, neighbors and family always came to our house for a free haircut. Dad always found good in people and never found fault. During the last 3 years while ill and sometimes in pain, he never once complained. He would always just smile and say he felt "pretty good." We thank him for the many memories he left us. We miss him and will always love and remember him for his goodness and that constant smile.

Lastly, our family thanks God for blessing us by giving Dad a long life so that he could bring joy to so many of us.

We thank Brickman Funeral Home for their helpful assistance and service.

We thank Mary Ster and her granddaughter, Cheryl Elsing for preparing the delicious lunch for our family and guests.

Thank you cards were sent to all who remembered our Edward in a special way. If accidentally we missed anyone, please accept our apology, and may this public notice serve as a special thanks to you.

*It broke our hearts to lose you,
but you did not go alone;
for part of us went with you,
the day God took you home.*

Sadly missed by:

- ALMA (nee Intihar), wife;
- DONNE ALMA BENEDICT, daughter;
- JOHN BENEDICT, son-in-law, Euclid, O.
- EDWARD EPPICK, son, Columbus, O.
- JOAN EPPICK, daughter-in-law;
- six grandchildren and seven great-grandchildren;
- and other relatives in the U.S.A.

Euclid, O., Sept. 16, 1993

Reception for Peterle

You are cordially invited to attend a Reception honoring a very special guest: the Honorable Lojze Peterle, Foreign Minister and Deputy Prime Minister of the Republic of Slovenia. The reception is scheduled for Wednesday, September 22 at 7 p.m. at the Slovenian National Home, 6409 St. Clair Ave.

Peterle will also be a guest on the "Morning Exchange" on Tuesday, September 21 some time after 8 a.m., on WEWS, Channel 5.

Please invite your friends and members of Slovenian organizations to attend. Let us show that we are all members of the same heritage and proud of the accomplishments.

Dr. Karl Bonutti
Honorary Consul

Krofe Sale

A Krofe and Bake Sale sponsored by the Altar Society of St. Mary (Collinwood) church will be held in the school cafeteria on September 18 beginning at 9:30 a.m.

In Loving Memory

Of The 2nd Anniversary
OF OUR DEAR HUSBAND,
FATHER, GRANDFATHER
AND BROTHER

Peter Tomsic

Died Sept. 17, 1991

*He had a smile, a pleasant way,
A helping hand to all he knew,
He was so kind, so generous and true,
On earth he nobly did his best,
Grant him, Jesus heavenly rest.*

Sadly missed by:

- Josephine — wife
- Irene and Margaret — daughters
- Art and Andrew — sons-in-law
- grandchildren,
- Stan and Paul — brothers
- Evana Metroka — sister

News Briefs from Slovenia

6. September, Monday — Ljubljana: (STA) In a closed doors session, the National Assembly Committee for defense discussed the issue of the presence of the Croatian intelligence service on Slovenian territory.

7. September, Tuesday — Ljubljana: (STA) Maribor: Investigation into the discovery of 120 tons of weapons and ammunitions at Maribor Airport continues.

8. September, Wednesday — Ljubljana: (STA), Public discussions on the proposed resolution on positions of the Slovenian national defense system. Specific standpoints focused on were those of defense, security, protection, and reserve.

9. September, Thursday — Ljubljana: (STA), Lojze Peterle, the Slovenian Minister of Foreign Affairs, receives

EC Ambassadors based in Ljubljana and the Ambassador of the Delegation of the European Commission in Ljubljana. This meeting took place on the occasion of the agreements on cooperation between Slovenia and the EC coming into force.

The National Assembly opened a new parliamentary session with its commissions and committees being in session every day.

Grape Festival

On Sunday, Sept. 26 the Annual Grape Festival will be held at the SNPJ Farm on Heath Road in Kirtland, Ohio beginning with a parade at 2:30 p.m. Dancing follows to the Johnny Vadal Orchestra.

There will be plenty of delicious food available throughout the afternoon.

Gateway GM Manor

Apartment

Take a Closer Look at
Euclid's Finest Senior Residence

- Scheduled Transportation
- All Electric Kitchens
- Walk In Closet
- Full Carpeting
- Housekeeping
- 24 Hour Security
- Activity Room with Bacci/Balinca Court and Swim SPA/JACUZZI

For Information call
Florence Ross, Manager — or
Nancy Ramey, Asst. Mgr.
4 Gateway Drive
Euclid, Ohio 44119
(216) 383-1459

BRICKMAN & SONS

FUNERAL HOME

21900 Euclid Ave. 481-5277

Between Chardon & E. 222nd St. — Euclid, Ohio

Many events for fall season

by Tony Petkovsek

With Steve Bencic's original Oktoberfest on Labor Day weekend now history, you can continue on almost a weekly basis with other "German-style" polka festivals.

There's the Medina event at the Fairgrounds on Route 42 on September 18 and 19. The 13th annual Old World Oktoberfest at Geauga Lake Park in Aurora is September 24, 25 and 26 as we look forward to emceeing there on that Saturday, but everyone will certainly miss the jovial Mr. Oktoberfest, John Brodnik, who passed away earlier this year.

Meanwhile we go to the real Oktoberfest in Munich, Germany with the Lipa Park Button Box Club of Canada on a Kollander Polka Tour September 28. Fred Kuhar & Orchestra and the Dear Friends Ensemble are each taking buses to the beautiful Seven Springs, Pennsylvania "Oktoberfest in the Mountains," October 8, 9, and 10. For bus info call F. Kuhar at 944-4470 or D. Bucar at 946-1330.

The St. Clair Rifle Club has their annual Clambake on October 3 at the club grounds on Painesville-Ravenna Road with a reservation number 942-7389. American Mutual Life Association annual Bake or Steak is October 10 in Leroy Township, call 531-1900. In the Collinwood area it's St. Jerome's Church event Friday, September 24 at the Commodore Hall at E. 152 and Lake Shore and the Bob Kravos orchestra - call 383-1853.

A popular and well attended Fall ritual and last picnic of the season at the SNPJ Farm in Kirtland is the Grape Festival with a parade and performance of Slovenian singers from Jadran and Zarja singing groups. The festivity is Sunday, September 26 featuring the Johnny Vadnal Orchestra.

If you prefer the old style Slovenian Home dance, then George Knaus' "Upstairs Downstairs Dance" is an Autumn must on the second Sunday of October - the 10th. This is a direct benefit for the

Polka Hall of Fame and will be held at the Slovenian Society Home, 20713 Recher Ave. in Euclid with dancing from 3 until 9:30 p.m. featuring Joe Fedorchak, Joey Tomsick, Joe Toriskie, Del Sinchak, plus the Polka Poppers. Donation tickets are \$6 and can be had by calling 481-9300.

The ever popular Joe Fedorchak Orchestra will be going to Acapulco Mexico in October and still has a few places available on the tour for Oct. 16-23. Call Kollander at 692-1000 for details. Joe's band will be at Nottingham Tavern on Sunday, September 19 for a Steak Roast and dance. Tickets are available for \$15 at the establishment at 18526 St. Clair Avenue. The Fedorchaks will be one of 15 bands for our big Thanksgiving celebration weekend downtown at the Marriott Hotel. Entertainment will abound for 10 hours on Thursday and Friday of Thanksgiving and Saturday for 8 hours including a Polka Mass with Bishop Pevec at 6 p.m. Nov. 27. Full descriptive green brochures are available by calling Joey Tomsick or myself at the above Kollander number or out of towners dial 1-800-800-5981.

St. Vitus shines with Centennial Celebration Governor Voinovich headed a long list of dignitaries at the

100th anniversary of the oldest and largest Slovenian Church at E. 61 and Glass Avenue. The September 5 Mass with Bishops Pilla and Pevec was attended by a full church; then a crowd of close to 600 at Slovenian Home for the banquet gave Pastor Father Joseph Božnar a standing ovation.

Among the speakers introduced by emcee Joe Baskovic were Father Kumse, current pastor of St. Mary's plus the principal of St. Vitus School, Mrs. Polomsky. Jim Debevec, in behalf of the Lausche Foundation donated \$15,000 to the recently renovated church.

Peterle, Petric at City Club

Slovenian Foreign Minister Lojze Peterle and Slovenia's Ambassador to the United States, Dr. Ernest Petric will be guest speakers at the Cleveland City Club, 850 Euclid Avenue on Wednesday, September 22 beginning with 12 noon lunch.

The lecture, "Slovenia: surviving a touch neighborhood" will commence at 12:30.

Lunch and lecture \$10 for members / \$12 for non-members. For reservations, please call the City Club at (216) 621-0082.

Coming Events

Sunday, Sept. 19

St. Vitus Altar Society Annual Chicken and Roast Beef Dinner, in auditorium.

Sunday, Sept. 26

St. Vitus Class of 1931 honors Fathers Victor Cimperman and Victor Tomc beginning at 1 p.m. at Slovenian Country House. For tickets call 531-3485 or 884-0425. Everyone invited.

Sunday, Sept. 26

Annual Grape Festival at SNPJ Farm on Heath Rd. with Johnny Vadnal Orchestra beginning at 2:30 p.m.

Saturday, October 2

Fantje na Vasi concert with special guests Zvon oktet from Fairfield, CT, at Slovenian National Home, 6417 St. Clair beginning at 7 p.m. Dancing to Alpine Sextet. Donation \$7.00

Sunday, Oct. 3

Friends of Slovenian National Home Brunch. Serving from 12 noon to 2 p.m. Admission \$9 for members, \$11 for others and \$3.50 for children 12 and under. For reservations call 361-5115 or 391-9761.

Sunday, Oct. 3

Spaghetti & Meatballs Dinner, 11 a.m. to 1:30 p.m. in St. Vitus Hall, E. 62nd & Glass. Donation \$5.00. Sponsored by St. Vitus Holy Name Society to mark the 100th Anniversary of St. Vitus.

Sunday, Oct. 3

St. Mary (Collinwood) Altar Society roast pork, roasted and breaded chicken dinner in school auditorium. Serving 11 a.m. to 1 p.m. Adults \$10, children: \$5.

FRIDAY, OCT. 8

P.S.W.A. Circle 7 Fall Card Party, Waterloo Hall, 1 to 4 p.m. — \$3.00 admission.

Sunday, Oct. 10

AMLA Clambake/Steakbake at AMLA Recreation Center in Leroy Township.

Sunday, Oct. 10

St. Mary (Collinwood) school reunion with noon Mass and dinner at 1 p.m. in Slovenian Home on Holmes Ave. Tickets are \$15. Contact rectory for tickets.

Sunday, Oct. 10

Upstairs, Downstairs dance at Slovenian Society Home, Euclid from 3 to 9:30 p.m. Donation \$6. Benefit Polka Hall of Fame.

Sunday, October 10

Rice and blood sausage dinner at Slovenska Pristava from 1 to 5 p.m. Tickets \$8.

Saturday, Oct. 23

Stajerski Club holds dinner and polka dance beginning at 6:30 p.m. at Slovenian National Home, Cleveland. Pecon Band. Tickets \$16, call 261-5277 or 731-8934.

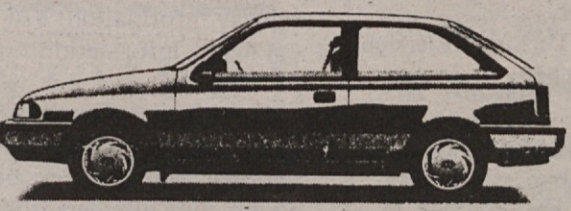
Saturday, Oct. 23

Zarja concert, dinner, dance at Slovenian Soc. Home, 20713 Recher Ave., Euclid. Dinner 5 to 6:30. Concert: 7 p.m. Ray Polantz Orch. follows. Tickets \$16 each at clubroom or call 531-5542 or 531-8402, in Lake County: 1-257-2540.

Sunday, Oct. 24

Glasbena Matica concert, dinner, dance.

'93 HYUNDAI EXCEL

- Automatic transmission
- Air conditioning
- Power steering
- Interval wipers
- AM/FM Cassette
- Rear window defroster
- Dual remote control mirrors
- Fold down back seat
- Low mileage
- Stock #8987

ORIGINAL LIST	\$9676
LESS	\$1581
You Pay	\$8095

ED PIKE HYUNDAI

OPEN MON., TUES., WED. & THURS. TILL 9 P.M.
9647 Mentor Ave., Mentor 942-3191 357-7533

ALPINE ECHOES AT SEA

January 15 - 22, 1994

Musically Hosted by
The STAN MEJAC ORCHESTRA
featuring **DUKE MARSIC**

Oktoberfest Style Caribbean Cruise sailing from New Orleans to Playa Del Carmen, Cozumel, Grand Cayman and Montego Bay

Kollander World Travel
971 E. 185th Street
Cleveland, OH 44119
(216) 692-1000 or Toll-Free: (800) 800-5981

Escorted by **TINA STEPEC**

Special GROUP RATE
Upper Outside Stateroom
\$995 Air + Cruise!
(Port tax additional) CALL FOR DETAILS!!
PLUS: Early Bird Savings of \$50 per person with dpst. by 10/15

* Vote For a Fellow Slovenian *

ED JERSE

for

Euclid Municipal Judge

- Attorney, Arter & Hadden
- Councilman, City of Euclid
- Member, Adjunct Faculty, Case Western Reserve University School of Law
- Trustee, Slovenian-American Heritage Foundation
- Married to Shannon Fogarty Jerse, one son, Teddy
- Son of Joseph and Mary (Zupancic) Jerse

EUCLID, IT'S TIME FOR A CHANGE

Paid for by the Jerse for Judge Comm., Joe Farrell, Chmn., 261 East 214 Street, Euclid, Ohio 44123

Zarja Fall Concert

Weathering the July 28 hurricane storm which wrecked so much havoc throughout the city of Euclid was a trying experience, with the power outages that left the city and surrounding areas virtually "in the dark," sans lights, radio, TV, for some homes longer than a week.

Fortunately for Zarja, we were "on vacation" at the time, thus it was not a set-back to our fall concert preparations our 77th, coming up on Saturday, October 23, at the Slovenian Society Home, 20713 Recher Avenue, Euclid.

The doors will open to the public at 4:45 p.m.; the sit-down dinner will include roast chicken, breaded pork chops, soup, and all that goes with a full-course dinner. Serving will be from 5 to 6:30 p.m.; the program will follow at 7 p.m., the selections ranging the spectrum, from classical to the light-hearted.

Dancing to the Ray Polantz Orchestra will continue to midnight. Sandwiches and refreshments will be available throughout the evening.

Admission to the concert-dinner-dance is \$16 for adults, \$7 for children 12 or under, dance only \$5. Tickets can be purchased at Recher Clubroom, from Zarja members, or phone reservations. Call Vicky Kozel 531-5542, Sophie Elersich at 531-8402, or Barbara Elersich at 1-257-2540 (Lake County).

Prepayment is requested to assure seating. Please send remittance to Barbara Elersich, 5936 Dorrwood Drive, Mentor, OH 44060.

Our accompanists for the day will be Millie Wojtila and Ed Polsak, piano; Jim Kozel and Steve Valencic, accordion. Choral Director is Doug Elersich. Zarja is pleased to know that our members Doug and Barbara and Jim Kozel were on tour with Circle 2 Junior Chorus and Cilka Dolgan, Jim as accordion, Doug as piano accompanists. Doug and Barbara also participated in the vocal segment of the program — both are very active members of SNPJ Lodges Comrades and Naprej. Needless to say, they all did enjoy the very successful Slovenia tour.

Sophie Turkman-Elersich
Publicity

Meeting

Meeting of Branch 10 of the Slovenian Womens union will be held on Wednesday, Sept. 22 at 1 p.m.

Notice the change of date from the third Wednesday to the fourth Wednesday of the month.

Please try to attend and bring a friend or new member. Discussion will be about our Christmas Party scheduled for Wednesday, Nov. 17. Reservations must be made in advance.

—Ann Stefancic

New phone digits for Slovenia

As of October 1, the International Telephone Code for the Republic of Slovenia will change, it will legally become a 3 digit code (386). Until now it was a 2 digit code, it was (38) which had been associated with the country of Yugoslavia.

Also, the phone numbers in Ljubljana area beginning with (1) will get an additional number thus making them a seven digit number.

If you have difficulty in direct dialing, you may dial 00 for the International Operator and ask for assistance to reach the telephone operator in Slovenia, upon reaching the Slovenia telephone operator be prepared to give the family name and living area.

Other helpful numbers: railway information: 816 768

Flight information: (064) 212 844

Do not forget about the other recent change with the International Mail System, before all zip code numbers it is now necessary to use the initials "SI" For example: SI-61000 Ljubljana.

—Linda

NOW
13.67%
After September 15th
10.51%
Guaranteed
first year
yield

Call Today:
Professional Insurance
Planning
Dennis Samsa
A.M. Pena Building,
Suite 450
27801 Euclid Avenue
Euclid, Ohio 44132
216/261-6592

GUARANTEED SAFETY

A unique annuity that credits your payments with 108% of initial value. Combined with a current rate of 5.25%, your guaranteed first year yield is 13.67%.

* Monthly income option available *

Assets grow on a tax deferred basis and are 100% coinsured by three internationally known Best's A or higher rated companies. The Annuity has no sales charges or administrative fees.

A strong alternative for CDs and rollovers, from IRAs, KEOGH and Pension Plans.

SALES · SERVICE
INSTALLATION
FURNACES
AIR CONDITIONERS
BOILERS
HUMIDIFIERS
AIR CLEANERS
SHEET METAL
REFRIGERATION

760 E. 200TH STREET
CLEVELAND, OHIO 44119

(216)692-2557

Whenever you have a problem with water tanks, air-conditioning, furnace, or want installation, call on well-known, trusted and reliable American Slovenians from Gorjanc.

Check out this coupon!

Get \$10.00 and FREE Checking at:

798 E. 185 Street
Cleveland, OH 44119
529-3059

If the lines are getting too long and the answers to your service questions are too short, consider a better alternative, Home Federal. We're a sound, community bank that's big on service. And we have an 82-year history of friendly, warm banking service to prove it. We want you as a customer so much that we will give you \$10.00, your first order of checks, plus free Checking! Just bring this coupon to Home Federal and establish a banking relationship that you can enjoy for years to come.

CLIP COUPON

Clip this coupon & bring it...HOME.

Bring this coupon to Home and receive your \$10.00 bonus to establish a banking relationship that you will enjoy for years to come.

Expires 6/30/93

HOME...The best place to bank.

FDIC Insured

Slovenia

"For All Your Travel Needs"

4118 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio 44103

If your intentions are to visit or maybe bring your loved ones to the U.S.A. on a visit, please contact us.

Phone (216) 431-5710

Frank in Christina Mihelin

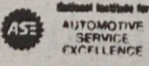
— owners

We Are American - Slovenian Travel Agency

MAJOR & MINOR AUTO REPAIRS
FOREIGN & DOMESTIC
STATE EMISSIONS INSPECTIONS

DIESEL ENGINE REPAIRS
4 WHEEL & FRONT WHEEL DRIVES
COMPLETE DRIVE-TRAIN SERVICE
FRONT END ALIGNMENT

EUCLID SUNOCO SERVICE

EAST 200 SUNOCO
481-5822

470 E. 200 ST.
MON-FRI 6 AM-11 PM
SAT 7 AM-11 PM
SUN 9 AM-6 PM

APPROVED
AUTOMOTIVE REPAIR

Joe Zigman, owner

Grdina — Faulhaber Funeral Homes

17010 Lake Shore Blvd. 4703 Superior Ave.
531-6300

Funeral Facilities Available
Throughout Lake County

944-3300

A TRUSTED TRADITION FOR 85 YEARS

Today's Best Value in Senior Living

Cardinal

EUCLID RETIREMENT VILLAGE

- Private garden apartments
- No endowment or entrance fee
- 24-hour emergency pull cord
- Free laundry facilities
- 24-hour security
- Free transportation
- Planned activities
- Nutritious meals

25900 Euclid Ave.
Euclid, Ohio 44132

CALL TODAY FOR A BRIEF
TOUR AND FREE LUNCH

(216) 261-8383

Enjoys Slov. history

Please up-date my subscription for 1993-94. Your paper is intellectual and informative. I enjoy reading about the history of old Slovenia. Congratulations.

Louis F. Hocevar

Aim Industries

(bearings, engine parts, sealing devices)

Strongsville, Ohio

(216) 238-1988

Alumni meets

St. Mary School (Collinwood) Alumni is holding a meeting on Thursday, Sept. 23 at 7 p.m. in the school cafeteria, 156 St. & Holmes Ave.

Tickets for the 3rd Reunion will be available at cost of \$15. Refreshments will be served.

Requesting tickets by mail: Make out checks to St. Mary's School Alumni, 15519 Holmes Ave., Cleveland, OH 44110. Tickets also available at St. Mary's rectory.

Chicken, Roast Beef Dinner

A chicken and roast beef dinner sponsored by St. Vitus Altar Society will be held next Sunday, September 19 from 11:30 a.m. until 1:30 p.m. Donation is \$8 for adults and \$4 for children.

Altar Society Dinner

The Altar Society of St. Mary's (Holmes Ave., Collinwood) will hold a family-style dinner on Sunday, October 3 in the school cafeteria. The meal, prepared by Julie Zalar, will be served from 11 a.m. until 1 p.m.

For tickets please call the rectory (761-7740) or contact members of the Altar Society.

Pilgrimage

The Annual Pilgrimage to the Shrine of Our Lady of Sorrows in Frank, Ohio will be held on Sunday, September 26. Bus reservations are \$11 and may be made by calling Vinko Rozman, tel. 881-2015.

Fantje Na Vasi Sets Concert

Slovenian men's chorus Fantje Na Vasi with special guests the Zvon Octet from Fairfield, Conn. will present a concert on Saturday, Oct. 2nd at the Slovenian National Home, 6417 St. Clair.

Doors open at 6 p.m., concert begins at 7 p.m.

Reserved table seating for 8 to 10 persons is available by calling Tom Slak at 881-1725 or Tom Srsen at 352-7455.

"SLOVENIA" RADIO
SATURDAYS — 9 A.M. TO 10 A.M.
Northeast Ohio and Western Pennsylvania!

"WE BRING
YOUR HERITAGE
HOME"

WKTX
AM 830

PAUL M. LAVRISHA

EXTRA 10% OFF: SENIORS

**JOHNSTON
DRUG, Inc.**

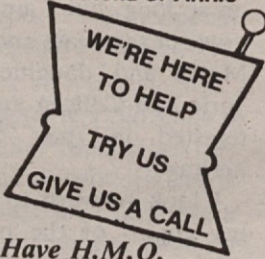
625 E. 200 St. 486-2744

"We Treat You Like Family
Not a Number"

We Have H.M.O.

Open Daily 9:30-5:30 SAT. 9:30-2 CLOSED WED. & SUN.
FREE PICK-UP & DELIVERY

Ancka or Annie

**GREAT LOCATION TO LIVE
EUCLID -
TOWN HOUSES**

2 & 3 Bedrooms. All Appliances. Central
Air. Security, Great Rates. Call

531-3386

For an Appointment.
Nice and Clean. Not Far From I-90. — No Pets.

NOSAN'S

Slovenian Home Bakery

361-1863

Cleveland

481-5670

Euclid, Ohio

*Baked Fresh Daily
Assorted Slovenian Pastries,
Potica, Krofi, Flancate
and assorted Specialty
Breads, Strudels, 8-Grain,
Rye and Vienna, Hlebec,
Style Bread*

6413 St. Clair Ave.

361-1863

Cleveland, Ohio

Tues. thru Sat.

6 am to 4 pm

567 E. 200 St.

481-5670

Euclid, Ohio

Thurs thru Sat.

7 am to 4 pm

— HVALA LEPA —

John Quincy Adams

When John Quincy Adams was only fifteen, he was picked as secretary to our first envoy to Russia. The mission failed, however because the Tsar wanted nothing to do with so revolutionary a country as the young United States. But it did begin John Quincy's training as a statesman.

After James Monroe, four candidates campaigned to become the next president. None won a majority of votes, so the House of Representatives chose John Quincy Adams, (the son of the 2nd President), to become the sixth President of the United States.

Like his father, he spoke his mind bluntly, and it was probably this trait that kept him from more than one term; he was beaten for re-election in 1828 by Andrew Jackson.

He opposed slavery, the annexation of Texas and the Mexican War. He had an unhappy and ineffective administration. Adams then ran for and was elected to the House of Representatives from Massachusetts in 1831. He served 17 years with distinction.

**This Historical Series is sponsored by.....
AMERICAN MUTUAL LIFE ASSOCIATION**

The American Mutual Life Association, A. M. L. A., invites you and your family to become members of our fraternal society that provides benefits and continuously promotes fraternalism and the perpetuation of our common bonds of heritage and culture.

A.M.L.A. has a number of fraternal insurance plans to suit your needs with attractive rates and an Annuity Rider to provide you with tax-sheltered living benefits for the future.

Members and friends are invited to our Annual Clambake on Sunday, Oct. 10th. Look for details in "Our Voice."

**Remember, that's A.M.L.A. for your insurance
needs and fraternal pleasures.**

ORGANIZED NOVEMBER 13, 1910 AS THE SLOVENSKA
DOBRODELNA ZVEZA A LEGAL RESERVE FRATERNAL
BENEFIT SOCIETY INCORPORATED MARCH 13, 1914

19424 So. Waterloo Road, Cleveland, OH 44119
Phone: 1-216-531-1900 — Fax: 1-216-531-8123

Zele Funeral Home

Memorial Chapel

452 E. 152 St.

Phone 481-3118

Addison Road Chapel

6502 St. Clair Ave.

Phone 361-0583

Family owned and operated since 1908

MANOS & LoCONTI
CO., L.P.A.

ATTORNEYS at LAW

**Professional & Competent
Legal Services at Reasonable Rates**

JOHN M. MANOS, ESQ.
DENNIS N. LoCONTI, ESQ.

Personal Injury • Malpractice
Divorce & Family Law • Wills
Criminal Defense • DUI
Discrimination • Products Liability
Business & Consumer Law

34950 Chardon Rd. Suite 206 • Willoughby Hills OH 44094

975-9700

WE ARE EXPERIENCED TRIAL LAWYERS

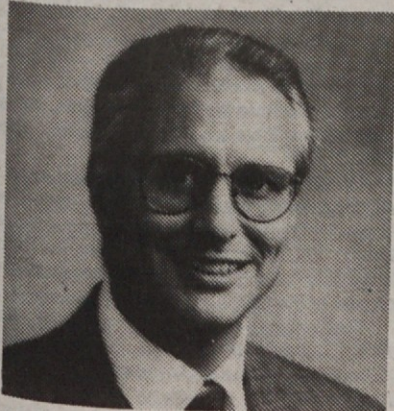

on November 2

Elect Dennis K.

SUSTAR

for Mayor of Willoughby

Paid for by: Committee to elect Dennis K. Sustar for Mayor, Ruth Gamber, Treas., P.O. Box 85, Willoughby, Ohio 44094

8 Happy to see Ameriška Domovina again after 50 year absence

Editor:
Can you imagine how thrilled and surprised I was, after not seeing a copy of Ameriška Domovina for almost 50 years, that a copy came in my mail here in Ashland, Kentucky.

Thanks to the kindness and generosity of my cousins, Judy and Roger Sustar of Waite Hill, Ohio, I now am receiving a full year's subscription.

I was born in Cleveland and lived there until I was 10 - of Slovenian parents and grandparents on both sides.

Grandparents were born in Slovenia and emigrated to Cleveland. One set lived on E. 74th and St. Clair, the other on Holmes Avenue around St. Mary's church in Collinwood where my parents were married. Grandparents had a 50th anniversary and numerous aunts, uncles and cousins were there with a reception at the Slovenian Home in Collinwood.

I grew up on E. 143rd St. between St. Clair and Lake Shore Boulevard and remember the Commodore movie theater. I attended St. Jerome church and school.

My parents, John Smole and Rose Koprivnic Smole were active members of Collinwood SNPJ, active in bowling league at Slovenian Home on E. 156 & Waterloo and I was a youth member of the SNPJ Chorus. Also was a mascot of St. Mary's Collinwood Women's Drill Team in the 40s when we competed at the Old Log Cabin at Euclid Beach.

Dad was a musician, so I took up accordion at 7 years of age and remember vividly playing at a War Bond Rally at Collinwood Slovenian Home where guest speaker was then Mayor Frank Lausche!

Our parents and family participated in many of the SNPJ activities and were very active.

Dad was transferred to Huntington, W.Va. during the war with the then C & O Railroad Medical Department and I lost touch with my Slovenian heritage.

Kept up with my accordion though, and played for women's parties, etc. (a 10-year-old girl accordionist

was quite a rarity in W.Va.). Continued my music, later teaching, playing with Horace Heidt Orchestra and traveling with R.E.A. of Kentucky and Missouri. - Whenever I entertained, I always played some Slovenian waltzes and polkas.

In fact, after marriage and 3 children, my husband and I owned a radio station in KY (where we settled) and my Dad and I had a weekly program of Slovenian polkas and waltzes for a couple of years. Played all of Frankie Yankovic's records, as well as Johnny Pecon and Frank Novak.

After 50 years, I still play accordion at rest homes, service clubs, and play keyboard and sing at Holy Family Catholic Church in Ashland, Ky., where I live now.

I love this Bluegrass State with its grand whiskey, fast horses and beautiful women,

American Slovenian Club of S. Fla.

VP Jennie Washio presided over the September meeting of the American Slovenian Club of South Florida in the absence of vacationing President Ellie Meuser. After summer hiatus, our "family" is happy to get together again. As usual, September attendance was low but enthusiasm high.

Jennie's reading of an inspirational message on living each day to the fullest was well received. The pot luck table groaned with the weight of the quality and quantity of food.

Friends grieve the death on August 26 of long-time member Ann Madey of Lake Worth. Outgoing Ann, with her vitality, and infectious smile will be missed.

Please keep in your prayers our hospitalized and ill members and friends, especially Ann Gorton, Florence Agnellino, and Paul Novak (son of Ann and Dan Novak). May they continue to heal and blossom anew in good health.

The September birthday ladies are Amelia Bogus, Mary Grilc, and Paula Beavers.

Keep in mind Frank Wodnick's postscript to Jennie's reading, "Yesterday is a

but I still feel ties to my Slovenian heritage.

That is why my two grown daughters and I took a trip to Cleveland in July and had sort of a family reunion with cousins and aunts at the home of Dorothy Ulep in Euclid. And that's how my cousins Judy and Roger Sustar got the idea of sending me a subscription.

Please forgive me for rattling on so long, but I am a widow now for ten years and my son, Marc, and daughters, Marjorie and Colleen are very interested in their Slovenian heritage.

I look forward to receiving my copies of the paper and read every word of the English edition and what I can of the Slovenian, and it brings back many fond memories.

Thanks for reading this lengthy letter and keep the news coming to beautiful Kentucky.

Carole Smole Murphy
Ashland, KY

Dream coming true: The Slovenian Culture Center

Lemont, IL — The building looks grand! We're very thrilled to see it - our dream come true! It's just beautiful! We can be proud! These are some of the comments we are hearing from folks visiting the under-construction Slovenian Cultural Center in Lemont, Illinois.

Members of the Slovenian Cultural Center are holding their monthly meeting on Tuesday, September 21st at St. Stephen's in Chicago instead of in Lemont. Everyone is invited to attend, from all parts of Chicago, suburbs and out-of-town. President, Martin Hozjan, and the construction committee will present a complete report on the building and the fund-raising commit-

tee has the last information on how we are doing financially. Meeting time is 7:30 p.m.

The Slovenian Cultural Center's main focus is on uniting Slovenian people from all over the U.S. and Canada. In this way, we hope to bring greater pride to our nationality and strength in knowing how many of us there are in North America and how we are doing. One of the most exciting ways we have devised is to call all Slovenians to join us for a gigantic social event, a cruise to the Caribbean this winter. For information, please see our advertisement in this paper and / or call 312-782-7340 or toll free 1-800-397-0339 and ask for Rudy.

Laura

The sweetest face I've ever known,
The sweetest disposition shown,
An angel now maturely grown,
The secret of my heart, unknown.

—Joseph Zelle

canceled check. Tomorrow is a promissory note. Today is cash!"

Paula Beavers, Treas.

COUNCILMAN
Polensek
Proven Results

Re-elect
PROVEN RESULTS!

- For Stable Housing & Communities: Polensek
- For Safer Neighborhoods: Polensek
- For Stronger Small Businesses: Polensek
- For Senior Citizen Programs: Polensek
- For Improved Job Opportunities: Polensek
- For Schools that do the Job: Polensek
- For Better Recreation: Polensek

For Cleveland City Council: Polensek

Paid by Scotte Finerman, 1300 E. 9 St., Cleveland, OH 44114.

Vote For
THOMAS A.
TULLOCH

Councilman Ward 13, City of Cleveland

VOTE FOR
TOMMY T. in "93"

Treasurer: V. Erik Konsen
4500 Rockside Road, Suite 450
Independence, OH 44131

A Council Candidate Speaks:

PROFILE OF
THOMAS A. TULLOCH

I have lived in Cleveland all of my life, except for four years spent in active military service. I attended West Junior and Senior High School, from 1956 to 1962, and Cuyahoga Community College, on the G.I. Bill, between 1969 and 1972, achieving an Associate Degree in Chemistry and Earth Sciences.

After college, I worked in communications for WIXY Radio, as promotion and marketing manager. Along with the duties required for those positions, I produced the WIXY-May Company Christmas Parade for several years. In 1976, I entered the industrial sales profession, and am presently working as Vice-President of Sales for Air Rite Service and Supply.

I am, currently, an active member of many civic and fraternal organizations, including the Catholic

War Veterans, Veterans of Foreign Wars, American Legion, Fraternal Order of Elks, Fraternal Order of Eagles, Fraternal Order of Police Association, B.O.M.A. (Building Owners and Managers Association), The Ripon Club, The Slovenian National Homes, and many others. I have worked, part-time for the Board of Elections for eight years, and have voted in every election, since 1968. I have also been active in Riverfest for several years, designing and building floats for local companies, including Bank One.

On December 7, 1990, I volunteered for duty with the United States Marine Corps., during Desert Storm. Lt. General Norm Smith's handwritten reply stated, "You're on the top of my list for return to active duty.", along with his thanks for my continuing support of the Corps.

I believe my years in the military, business and politics, along with my work in the community, allows me a unique understanding of the political situation and the experience required, to fill the office of Councilman for Ward 13, in Cleveland, Ohio.

Golub Funeral Home
4703 Superior Ave. - 17010 Lake Shore Blvd.
391-0357
"Service To Render A More Perfect Tribute"

SOLLBERGER
STONE MEMORIALS
Memorial Lettering / Cleaning
Evening Appointments
251-6847 Call 736-9878

VESTI IZ SLOVENIJE

Milan Kučan ni odgovoril na najnovejšo kritiko na njegov račun s strani Janeza Janše — Liberalno demokratska stranka proti »politizaciji« slovenske vojske

Hud besedni dvoboj med predsednikom Slovenije Milanom Kučanom in obrambnim ministrom Janezom Janšo se je do konca preteklega tedna vsaj začasno prekinil. Ko je Kučanov urad objavil v začetku septembra predsednikov odgovor na razne očitke na njegov račun, ki jih je bil objavil Janša, je Janša odgovoril na Kučana in navedel vrsto primerov, v katerih naj bi bil Kučan netočen oziroma zavajajoč in celo lagal. Ko odgovora od Kučana ni bilo, so se pozanimali novinarji. Dobili so odgovor od Kučanovega urada, da predsednik »ostaja v celoti pri navedbah v svojem poročilu«. Dodatna pojasnila niso potrebna, ker »navedbe obrambnega ministrstva v ničemer ne spreminjajo dejstev, ki jih je urad sporočil javnosti na podlagi svoje dokumentacije«. Kljub temu je gotovo, da zadnja beseda še ni bila izrečena.

Sredi preteklega tedna se je sestal svet Liberalno demokratske stranke. Ta stranka in Slovenski krščanski demokrati skupaj predstavljajo jedro vladajoče koalicije. Na sestanku je LDS zavzela stališče, da so nesprijemljivi poskusi za politizacijo slovenskih obrambnih sil.

Sporna udeležba častnih čet slovenske vojske na komemoracijah »narodnoosvobodilne borbe« — Nekdanji partizani zadovoljni

Letos potekajo številne obletnice, ki se nanašajo na tkim. narodnoosvobodilno borbo (ali vojno). Gre v večini primerov za petdesetletnice raznih bojev, zborov itd. Organiziranje teh prireditvev je v glavnem v rokah bivših partizanov in njih osrednje in lokalnih organizacij, vendar tudi ob sodelovanju oblasti. Nastal je problem udeležbe nove, demokratske oblasti na takih slovesnostih. Glede na njegovo svetovno nazorstvo, ne preseneča javnosti, da je skoro stalen gost in govornik na teh slovesnostih predsednik Milan Kučan, veliko bolj sporna je navzočnost predstavnikov slovenske vlade.

Najnovejšo tovrstno praznovanje je bilo preteklo nedeljo v Novi Gorici. Šlo je za slovensko praznovanje 50. obletnice vstaje na Primorskem. Slovensko obrambno ministrstvo se je odločilo, da bo na praznovanju sodelovala častna četa Teritorialne obrambe, kar je borčevska organizacija razumela kot simbol sprejemanja NOB. Častni govornik je bil Kučan.

V pojasnilu o uporabi častne straže TO (objavljeno v celoti v *Slovincu* 8. sept.), je obrambno ministrstvo izjavilo, da sme častna četa sodelovati »samo ob sprejemu posameznih tujih državnikov in na prireditvah, ki jih organizirajo državni organi (dan državnosti, dan slovenske vojske) ter so nacionalnega pomena. Druge prireditve je, če so organizatorji ali soorganizatorji državni organi, možno označiti s častnim oddelkom, vodom ali častno stražo.«

V pojasnilu je bilo ministrstvo zelo kritično do dosedanje prakse, ko so vse take prireditve, kot je bila preteklonedeljska, bile označene za vseslovenske, vendar je bila njih izvedba vedno v rokah oz. koristi ene stranke, se pravi bivše komunistične. Ministrstvo ni pripravljeno igrati vloge pri takih slovesnostih, v katerih je dejansko poudarjena le vloga medvojne komunistične partije. O sodelovanju ob 50. obletnici primorske vstaje je ministrstvo sodelovalo ne iz kakšne politične opredelitve, »ampak iz spoštovanja do

zgodovine slovenskega upornišstva in v počastitev tistih, ki so za slovensko Primorsko žrtvovali svoje življenje«.

Naslednji dan (9. sept.) je v *Slovincu* o vsem tem komentiral Janez Markeš takole: »Čeprav je zaplet v zvezi z dodelitvijo častne čete ob 50. obletnici vstaje na Primorskem na prvi pogled videti nepomemben, ga lahko uvrstimo v širši kontekst trenutnega slovenskega političnega dogajanja. Gre namreč za realno vprašanje prerazdelitve politične moči, tesno povezano z vrednotenjem slovenske polpretekle zgodovine, s katero se te dni ukvarja ministrstvo za obrambo. Seveda (to naj poudarjamo na začetku) to nima nobene zveze z upravičenostjo odpora proti italijanskemu fašizmu na Primorskem in bojem za slovensko ozemlje.

Poluradna razporeda med monopolom nad odporom proti zavojevalcem slovenskega ozemlja in splošnim vsebinskim vseslovenskim patriotizmom je pravzaprav še zelo mlada, stara komaj tri leta. Vendar do zadnjega časa te dvojnosti vlog uradno ni bilo mogoče zaslediti. Zlitje osvobodilne prvine in revolucije je vedno omogočala obtožbe o protislovenskosti, skorajda izdajstvu vsakogar, ki je dvomil o spornem drugem delu te umetne simbioze. Taktični premik ministrstva za obrambo, ki je izdelalo stroga merila za dodeljevanje častnih čet pri proslavah, je zato pomembnejši, kot se zdi na prvi pogled. Častne čete poslej sodelujejo na prireditvah, ki jih pripravlja država, častni oddelki, vodi in straže pa tam, kjer je država soorganizator.«

Največja sporna zadeva v zvezi z vsem tem je prihajajoča 50. obletnica Kočevskega zboru. Predlogi so bili, naj bi na tej proslavi zelo aktivno sodeloval sedanji demokratično izvoljeni parlament. Nekatere politične stranke, v prvi vrsti seveda najbolj konservativne oz. desničarske, so se temu predlogu odločno uprli, zelo proti so tudi SKD. Po daljših razpravah je prišla odločitev, da bo državni zbor soorganizator komemoracije, zaradi tega pa se omenjenega dogodka ne bodo nekatere stranke kot znak protesta udeležile.

Vprašanje dvojnega državljanstva pride pred državni zbor — Stališče SKD

Slovenska vlada je pripravila tekst zakonskega osnutka o državljanstvu, ki bi odpravil dvojno državljanstvo. O tem predlogu je spregovoril dr. Peter Vencelj, zadolžen v zunanjem ministrstvu za stike s Slovenci po svetu ter obenem član izvršnega odbora Slovenskih krščanskih demokratov. Iz poročila v *Slovincu* 11. septembra: »Dr. Vencelj pravi, da ima dvojno državljanstvo posameznikov v slovenski diaspori, sestavljajo jo Slovenci v našem sosodstvu (na avtohtonem slovenskem ozemlju v Italiji, Avstriji, Madžarski ter Hrvaški in v BiH) in tisti v zdomstvu (v Evropi ter v ZDA, Kanadi, Avstraliji in Argentini), večinoma sentimentalno in ne pravno podlago. Predlagana odprava dvojnega državljanstva je resen problem, zato se bom kot državni sekretar, skupaj z ljudmi v stranki, zavzel za to, da zakon o dvojnem državljanstvu ne bi porušil že postavljenih razmerij, je dejal.

Poslanska skupina SKD bo, je bilo tudi mogoče slišati včeraj (8. sept., op. ur. AD), predlagala posebno dopolnilo (poseben položaj glede dvojnega državljanstva naj bi imeli Slovenci po rodu in tisti, katerim je drugo državljanstvo podelila Slovenija), ki bo sedanje pomanjkljivosti predlaganega besedila zakona odpravilo.«

Iz Clevelanda in okolice

Kosilo Oltarnega društva—

To nedeljo ste vabljeni na kosilo Oltarnega društva pri Sv. Vidu. Kosilo z juho, piščanci ali govejo pečenko bo v šolskem avditoriju, kjer bo serviranje od 11.30 dop. do 1.30 pop. Cena kosilu je \$8, za otroke do 12. leta pa \$4. Nakaznice boste dobili pri vходу. Kosilo se bo tudi lahko vzelo domov. Članice so lepo naprošene za pecivo.

Vinska trgatav na Pristavi—

To nedeljo, 19. sept., prireja odbor Slovenske pristave vinsko trgatav. Jedača bodo na voljo po 2. uri pop., pijača pa že opoldne. Za ples in zabavo bo poskrbel Alpski sekstet. Gospodinjje so naprošene za pecivo, vsi ste najlepše vabljeni, da se vinske trgatve udeležite.

Prodaja peciva—

To soboto ima Oltarno društvo pri Mariji Vnebovzeti prodajo peciva in krofov, od 9. dop. dalje, v šolski dvorani.

Pri Mariji Vnebovzeti—

Oltarno društvo pri Mariji Vnebovzeti vabi na kosilo, servirano v družinskem stilu, ki bo v nedeljo, 3. oktobra. Kosilo pripravlja ga. Julka Zalar in bo servirano od 11. do 1. pop. v šolski dvorani. Nakaznice za kosilo so v predprodaji v župnišću (761-7740), imajo jih tudi društvene odbornice. Dobile se pa bodo tudi pri vходу.

Pričetek pouka—

To soboto začne s poukom Slov. šola pri M. Vnebovzeti. Vpis ob 9., pouk že ob 9.15.

Fantje na vasi vabijo—

Clevelandski moški zbor Fantje na vasi vabi na svoj letni koncert, ki bo v soboto, 2. oktobra, v SND na St. Clairju. Iz Fairfielda, Conn., bo prišel na koncert tudi oktet Zvon. Za rezervacijo miz (8 do 10 sedežev), pokličite Tomaža Slaka na 881-1725 ali pa Tomaža Sršena na 352-7455. Vstopnice so po \$7. Po koncertu bo za ples igral Alpski sekstet.

Novi grobovi

Karen Braund

Dne 13. septembra je v Metrohealth centru po kratki bolezn umrla 48 let stara Karen Braund, hčerka Rudolpha (pok.) in Mary Doljack roj. Zavrl, sestra Barbare Hayes in Randyja, zaposlena zadnjih 26 let pri TRW Valve Division. Pogreb bo iz Žetovega zavo-da v soboto, 18. sept., dop. ob 10. na pokopališče Vernih duš. Ure kropljenja bodo jutri, v petek, od 4. do 9. zv. Družina priporoča darove v pokojničin spomin Hospice of the Western Reserve, 5786 Heisley Rd., Mentor, OH.

(Osmrtice tudi na str. 13)

Obisk Lojzeta Peterleta—

Podpredsednik slovenske vlade in njen zunanji minister Lojze Peterle bo na obisku v Clevelandu od ponedeljka do srede. Imel bo številne sestanke in srečanja, o tistih, ki so javnega značaja, poročamo na str. 10 ter v angleškem delu. G. Peterleta bo spremljal veleposlanik dr. Ernest Petrič, obisk sam je v organizaciji častnega konzula dr. Karla Bonuttija. Ako želite več informacije, lahko pokličete konzulat na 589-9220. Zunanjemu ministru in predsedniku prve povojne demokratične slovenske vlade želimo korišten obisk in prijetno bivanje med nami!

Upokojenci Slov. pristave—

Klub upokojencev Slovenske pristave ima sejo 22. sept. ob 1.30 pop., na Slovenski pristavi. Vsi člani vabljeni!

Seja—

Klub upokojencev v Nevburgu-Maple Hts. ima sejo v sredo, 22. sept., ob 1. pop., v SND na E. 80 St. Člani na sejo vabljeni; dobili bodo nakaznice za banket.

Rojstni dan—

G. Matej Hočevnar, 1176 E. 61 St., bo praznoval svoj 83. rojstni dan v torek, 21. septembra. Čestitajo in mu želijo vse najboljše prijatelji in znan-ci, pridružimo se seveda tudi vsi pri AD!

Vrne se v Slovenijo—

G. Miroslav Mozetič, podpredsednik slovenskega parlamenta, ki je bil v Clevelandu na intenzivnem tečaju angleščine, se vrne v Slovenijo. Ob odhodu je pripravil za naš list dopis, ki ga boste našli na str. 11. Želimo mu srečno vrnitev domov, kjer ga sicer čaka kar precej burno jesensko zasedanje državnega zbora.

V tiskovni sklad—

Inž. Frank Gorenšek, Wickliffe, Ohio, je daroval \$25 v podporo našemu listu.

Dr. Štefan Slak, Toledo, Ohio, je prav tako poklonil \$25.

Obama darovalcema se za naklonjenost najlepše zahvalimo.

Slov. šola pri Sv. Vidu—

Pričetek pouka za Slovensko šolo pri Sv. Vidu bo to soboto. Pouk traja od 9. do 11.30 dop. Vpis novih študentov bo tisti čas to soboto. Za otroke, ki naj bi prišli v vrtec, velja, da so morali biti rojeni 1. 1989.

O telefonu in pošti—

Bralce opozorimo na spremembe v zvezi s telefonskimi poklici in pošto v Slovenijo, ki so posredovane v dopisu na str. 6 v angleškem delu. Več informacije zaenkrat nimamo.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 216/431-0628 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec — Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel — Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Michael and Irma Telich,
Frank J. Lausche, Paul Košir

NAROČNINA:

Združene države in Kanada:

\$25 na leto za ZDA; \$30 za Kanado (v ZD valuti)

Dežele izven ZDA in Kanade:

\$35 na leto, računano v ameriški valuti

SUBSCRIPTION RATES

United States and Canada:

U.S.A.: \$25 per year; Canada: \$30 in U.S. currency

Foreign:

\$35 per year U.S. or equivalent foreign currency

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103-1627

Fax (216) 361-4088

Published every Thursday

No. 36

Thursday, September 16, 1993

Zgodovinsko pomembni dogodki

Do kraja začudenim smo mnogi sledili hitremu, očitno dokončnemu razpadanju komunizma na evropskih tleh, z njim tudi prav tako dokončnemu razpadanju umetnih državnih skovank kot so bile Sovjetska zveza, Jugoslavija, dejansko tudi Češkoslovaška, v obratnem primeru pa združitvi umetno razdvojene Nemčije. Vse to se je zgodilo sorazmerno tako hitro, tako temeljito, da zgodovinske pomembnosti vsega tega še nismo v celoti dojemali, kaj šele tega, kaj vse to pomeni za ostali svet in njega ljudstva, da o ljudstvih, narodih, ki so te spremembe izpeljali in njih dolgoročne posledice danes doživljajo ne govorimo. Ker sta Slovenija in njen narod del tega procesa, ki je glede na dokončen izid prej na začetku kot pri kraju, je naša pozornost še bolj intenzivna. O demokraciji v Sloveniji, o njenem počasnem, vendar zanesljivem zasidranju, o uveljavljanju Slovenije kot neodvisne države, o nastajanju novega duševnega, umskega vrednostnega sistema, o vsem tem in še čem lahko soglašamo z Lojzetom Peterleton, podpredsednikom vlade, zunanjim ministrom, obenem še predsednikom Slovenskih krščanskih demokratov, da je Slovenija država, ki še *nastaja*. Ko smo kritični do tega ali onega v zvezi s Slovenijo, bi morali imeti to *nastajanje* v mislih in upoštevati, da se je z demokratizacijo njene družbenopolitične ureditve in osamosvajanjem rodil otrok in ne že odrasli človek. Poglavitno je, če nadaljujemo z morda ne najboljše primerjavo, da ni prišlo do splava pred rojstvom in da bosta Slovenija in njen narod preživela vse bolezni (afere itd.) brez trajnih, smrtno nevarnih posledic.

Dogodki ta teden potrjujejo, da bodo posledice razpada nekdanje Sovjetske zveze dolgotrajne in, smemo trditi, vseobsegajoče. Če nismo verjeli, da bomo v naših življenjih videli padca komunizma v Evropi, prav tako gotovo nismo nikoli mislili, da se bodo kdaj prostovoljno rokovali voditelji Izraela in palestinskega naroda. V ponedeljek se je to zgodilo pred Belo hišo, ko sta to storila sicer precej kislega obraza izraelski predsednik vlade Jicak Rabin in komaj obvladljivo radostnega obraza predsednik PLO Jasir Arafat. Komentatorji tega dogodka, ki je odjeknil kot strela z jasnega neba, soglašajo, da do njega bi ne bilo moglo priti brez padca komunizma oziroma, drugače in tudi resnično povedano, zmage zahodnega demokratičnega sveta z ZDA na čelu.

V novi svetovni ureditvi, ki je prav tako pri začetku svojega nastajanja, je vendarle povsem jasno, da bo bodočnost naklonjena, mila tistim državam, ki se bodo znale povezati s politično demokratičnim in hkrati gospodarsko najbolj razvitim ter tehnološko na-

Povabilo na sprejem za Lojzeta Peterleta

CLEVELAND, O. — Dragi rojaki!

Prisrčno ste vabljeni, da se udeležite častnega sprejema nam priljubljenega in visokega gosta, gospoda Lojzeta Peterleta, ministra za zunanje zadeve in podpredsednika vlade Slovenije. Sprejem bo v sredo, 22. septembra, ob 7. uri zvečer, v Slovenskem narodnem domu, 6407 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

S svojo navzočnostjo boste našemu gostu izrazili spoštovanje in tudi priznanje nad uspešnim delovanjem slovenske vlade, zlasti še, ker je preprečila slovenskemu narodu krvoprelitje, ki je zajelo druge narode bivše Jugoslavije.

Nasvidenje v sredo zvečer v SND na St. Clairju!

Dr. Karl Bonutti

Častni konzul

ODŠLA JE...

Tri dni po prazniku Marijinega Vnebovzetja je v ohijškem Lorainu umrla Antonija Krajnik.

Rodila se je 12. maja 1893 v Škofji Loki. Njena mladost ni bila posejana s cvetjem. Njena mama, ki se je je — zaradi pridnosti — prijel vzdevek »ta pridna Mica«, je morala trdo delati. Za Tončko je skrbela stara mama. Le prvi razred je končala pri uršulinkah, potem pa se je morala preseliti na Godešič, da je varovala bratca in sestrico. Komaj desetletna se je v Ratečah naučila plesti iz protja košarice in jerbaze in pri tem je postala tako spretna, da je še kot najstnica kupila skromno hišo.

Ko se je po prvi svetovni vojni vrnil iz italijanskega ujetništva njen fant Janez, si je z njim osnovala svojo družino. Rodilo se jima je deset otrok. Štirje so umrli v ranem detinstvu. Štirim fantom je dala imena apostolov.

Preden se je poročila, je rada prepevala v cerkvenem zboru. Vsak mesec je hodila v Loko h kapucinom na shode Tretjega reda. K maši je hodila tudi ob delavnikih, če je le mogla. V njeno hišo je prihajal Bogoljub, Domoljub, Slovec, Cvetje iz vrtov sv. Frančiška. Antonija je pač rada brala in je hotela svojim otrokom dati najboljšo vzgojo.

ZAHVALA

G. Frank Markošek, ki je bil pred časom vodil nabiralno akcijo za obnovo božjepotne cerkve Kraljice miru na Kureščku, bi se tem potom rad zahvalil vsem, ki so pri nabirki sodelovali. Blagoslovitev obnovljene cerkve je namreč bila 29. avgusta, poročilo v *Družini* pove, da se je zbralo kar pet tisoč romarjev.

Posebno zahvalo zaslužijo tisti, ki so nabirali za to cerkev v raznih mestih ZDA, tako ga. Marija Rigler v Chicagu, g. John Prosen in Mira Kosem v Clevelandu in ga. Dari Strmšek v Milwaukeeju. G. Markošek za zahvaljuje tudi Ameriški Domovini za objavo dopisov v zvezi z nabirko.

prednim delom sveta. V ta del sveta, tisti del pač, ki je v za človeštvo zgodovinsko pomembnem dvoboju med naprednim in nazadnjaškim tako temeljito v zadnjih letih zmagal, se mora vključiti in se gotovo tudi bo vključila Slovenija. Izbire zanjo sploh ni. Vsakokrat, ko se nam odpirajo prilike, smo ji dolžni pomagati na poti k uresničevanju tega poglavitnega cilja.

Dr. Rudolph M. Susel

Antonija Krajnik

V predvojnih letih pa življenje ni bilo lahko. Njen mož je prenekaterkrat ob volitvah zgubil delo na žagi.

Pomladi l. 1937 je zbolela njena hčerka Tončka. Ko je raznašala Domoljub po vasi, jo je napadel hud pes in je za posledicami popolnoma ohromela. Starša sta se že vdala, da bosta morala nositi ta križ vse življenje. Mala Tončka pa je hotela k Mariji na Brezje. Z neomajnim zaupanjem sta jo peljala dvakrat na Brezje. Obakrat se je zgodil čudež. Zadnji, na Martinovo nedeljo l. 1939, je bil največji čudež na Brezjah v tem stoletju. Po skoraj triletni popolni ohromelosti je Tončka med mašo naenkrat vstala in ozdravela. Podoben opis te bolezni in ozdravljenja nam je Antonija zapustila v skrbnem zapisku.

Druga svetovna vojna ji je prinesla nove preizkušnje. Najprvi je bil iz Godešiča pregnan sin Pavle. Nemci so tudi mobilizirali sina Petra in partizani Ivana. Keir oče ni hotel podpisati pisma proti škofu Gregoriju Rožmanu, ga je Partija obsodila na smrt. Rešili so se s pobegom čez nemško mejo v Št. Jošt nad Horjulom.

Temu pobegu decembra 1943 je sledil oni v maju leta 1945, skupaj z drugimi slovenskimi begunci, na Koroško. Dolga in težka leta so bila v taborišču, toda plodonosna. Proti koncu l. 1948 so odpotovali v Argentino.

Argentina je bila dobra zanj. Versko življenje med Slovenci je cvetelo. Mala hčerka Tončka je vstopila še v l. 1948 k usmiljenkam, in Rezka malo

pozneje k salezijankam. Sin Peter pa je podlegel operaciji.

Po 28 letih se je Antonija skupaj s svojim možem preselila v ZDA, k sinu Pavlu, župniku na slovenski fari sv. Cirila in Metoda v Lorainu, Ohio. Njen mož je tam umrl v novembru 1977. Antonija pa je obhajala letos 12. maja stoletnico rojstva.

Zadnja tri leta je popolnoma onemogla. A je ob skrbni negi najmlajše hčerke, sestre Terezike, z velikim potrpljenjem — posnemajoč sv. Frančiška in Jezusa samega — prenašala svojo bolezen. Marija jo je pogosto obiskovala in z njo molila. Ob pogledu na Marijo in molitvi »zdaj in ob naši smrtni uri« je 18. avgusta ob 3. uri izročila svojo dušo Bogu.

Njen pogreb je bil nadvse slovesen. Maševal je njen sin Pavle, skupaj s pomožnim škofom Quinnom, dvanaestimi duhovniki in množico ljudstva iz Loraina in Clevelanda. Na pokopališču Kalvariji so ji pevci Marije Vnebovzete prepevali žalostinke v slovo.

Lojze Peterle zopet med slovenskimi Amerikanci

CLEVELAND, O. - Ob tem poročanju navajamo javne nastope oziroma srečanja, ki jih bo v prihodnjem tednu imel podpredsednik in zunanji minister slovenske vlade ter predsednik SKD Lojze Peterle med svojim obiskom v ZDA.

V Clevelandu bosta dva javna nastopa, prvi teh v City Clubu v sredo, 22. sept., ob 12. uri. Prostori City Cluba so na 850 Euclid Ave., potrebne so rezervacije (za kosilo) in sicer \$10 za člane in \$12 za nečlane. Pokličite 216/621-0082 za rezervacijo kosila.

O javnem sprejemu za g. Peterleta piše dr. Bonutti na tej strani. Vabljeni ste, da se sprejema udeležite tudi, če boste imeli druge priložnosti za srečanje z gostom in pa veleposlanikom dr. Ernestom Petričem, ki bo Peterleta med obiskom spremljal.

Dr. Jože Bernik iz Chicaga nas obvešča, da bo v Lemontu v četrtek, 23. septembra, zvečer ob 6.30 sestanek z g. Peterletom in dr. Petričem. Javnost v Chicagu in okolici lepo vabljeni na ta sestanek.

Med bivanjem v ZDA bo Lojze Peterle obiskal tudi Kalifornijo. Tam se bo v mestu Fontana v petek, 24. sept. srečal z rojaki v SNPJ Hallu.

V soboto in nedeljo bo v San Franciscu, kjer se bo v cerkvi Rojstva Gospodovega prisostvoval sv. maši tisto nedeljo (26. sept.) dop. ob 9. uri. Ob tej priložnosti se bo seveda tudi srečal z rojaki.

V Clevelandu, v torek, baje kmalu po 8. zj., bo g. Peterle na televizijski oddaji Morning Exchange z napovedovalcem Fred Griffithom. Oddaja je seveda na lokalni postaji št. 5. Pričakovati je tudi, da bo o njegovem obisku nekaj poročalo časopisje in druge televizijske oddaje.

Dr. Rudolph M. Susel

Slovenija na poti skozi sinajsko puščavo

Dobra dva meseca je bil med nami v Clevelandu Miroslav Mozetič, podpredsednik Državnega zbora Republike Slovenije in član SKD. Prišel je v Cleveland, da bi na posebnem tečaju na univerzi Case Western Reserve intenzivno študiral angleščino, kar mu je tudi zelo dobro uspelo. Med bivanjem tu je srečal mnoge rojake in rojakinje. Ob vrnitvi v Slovenijo, kjer ga čaka gotovo izredno burno jesensko zasedanje parlamenta, je g. Mozetič pripravil sledeči dopis, ki ga seveda z veseljem priobčujemo.

Urednik

Dragi prijatelji Slovenci v Clevelandu in vsi bralci Ameriške Domovine. Najprej bi se rad zahvalil vsem, ki ste me lepo sprejeli. Posebna zahvala gre gospodu Bonutti-ju, ki je »odgovoren« za moje bivanje v Clevelandu.

Na srečanjih in pogovorih z vami sem lahko spoznal, da vam je Slovenija ljuba in da z ljubeznijo in skrbjo gledate in spremljate njeno pot v urejeno in demokratično državo.

Ni dvoma, da Slovenci v ZDA zelo dobro veste, kaj pomeni demokracija. Vi zelo dobro veste, da je to vsakodnevno trdo delo, trud in skrb za uveljavljanje ekonomske in politične svobode vsakega posameznika in skupnosti kot celote. Vi zelo dobro veste, da je demokracija spoštovanje pravnega reda, spoštovanje človekovih pravic in svoboščin, in da to ne pride samo od sebe, ampak se je treba za to vsak dan truditi, in da je treba preprečiti vsak poskus, ki bi vodil v drugačno smer. In to je gotovo vaša največja izkušnja, ki jo morate pripovedovati vsakemu Slovincu iz domovine, kjerkoli ga srečate. Vem, da niste zadovoljni s storjenim v

zadnjih dveh letih, tudi sami nismo. Toda bodite prepričani, da je bilo storjenega ogromno in da je izbrana pot prava.

Ko razmišljamo o Sloveniji sedaj, se nam postavlja vprašanje, kje začeti graditi novo demokratično državo, oziroma kam postaviti temelje nove države. Gre za nadaljevanje prehojenega, se je treba vrniti petdeset let nazaj, ali je potrebno le zelo skrbno počistiti navlako, določene stvari podreti in zgraditi nove? Odgovori na ta vprašanja nas velikokrat razdvajajo in povzročajo nesoglasje in nesporazume.

Osebnost sem prepričan, da se zgodovina ne vrača, lahko se ponavlja, a vrača se ne. Slovenska zgodovina se tudi ni začela ne s komunistično revolucijo, ne s ponovno izvolitvijo demokratične oblasti. Tudi ni mogoče zanikati, zamolčati, prezreti ali kar črtati nekega obdobja zgodovine. Bilo bi preveč enostavno in obnašali bi se kot šolarčki, ki se ne učijo v upanju, da jih učitelj ne bo vprašal.

Zgodovina je učiteljica, ki ne greši. Grešimo mi, ki mislimo, da jo lahko ustvarjamo po svoji podobi. In, če je kakšno obdobje slovenske zgodovine, ki zasluži, da se ga podrobno in skrbno prouči, je to obdobje zadnjih petdesetih let. Naj bo zgodovina naša učiteljica za naprej.

Prepričan sem, da se vrniti nazaj za petdeset let, z enostavnim zanikanjem tega obdobja, ni možno. Tudi ni mogoče samo malo skreniti s poti, spremeniti malo obličnosti in barve in nadaljevati. Preveč napačnega in tudi zločinskega je bilo storjenega v tem obdobju, da bi mogli kar mimo tega.

Mislim, da je možna le pot resnične prenove. Nujno je prevetrili in proučiti vse to obdobje, pregledati vsak del slovenskega telesa. Veliko slabega, gnilega je treba odstraniti, da ne bo znova in znova zadelo zdravega tkiva. Veliko storjenih krivic in gorja je treba popraviti. Veliko stvari je treba postaviti na pravo mesto, veliko opuščenega in prepovedanega je treba oživiti. Predvsem pa je marsikje treba oživiti občutek za pravičnost, za dobro in slabo, za poštenost, za odgovornost ter občutek skrbi za osebno in skupno dobro. Na takih prenovljenih temeljih je mogoče zgraditi trdno in demokratično državo Slovenijo. Gotovo je to tudi najtežja pot, morda tudi najdaljša, a po mojem prepričanju edina pravilna.

Gotovo vam je znana staro-zavezna zgodba o izraelskem odhodu iz egiptovske sužnosti. S kakšno močjo jih je Jahve izpeljal iz Egipta in jih vodil preko Rdečega morja. Od tam naprej se začenja njihovo tavanje po puščavi. Štirideset let, pravi zgodba, jih je Jahve vodil sem in tja po puščavi. Šele po štiridesetih letih so kot prečiščeno in prerojeno novo ljudstvo vstopili v obljubljeni deželo.

Se vam ne zdi, da nam je dodeljena podobna usoda? Se vam ne zdi, da sedaj tavamo po Sinajski puščavi?

Miroslav MOZETIČ

MALI OGLASI

For Rent

4 rooms, up, with appliances. Waterloo area. Elderly ladies. Call 729-5255.

(36-39)

For Sale

'78 Plymouth Volare Premier 4 dr — Only 20,000 miles 6 cyl. — Autom., PB, PS, etc. Call 481-6830 bet. 2 & 5 p.m.

Wanted To Buy

Italo-American Accordion In any condition. Call 416-735-1230.

(36-39)

House For Sale

3 bdrms. Kitchen with dinette, wooden floors, c. air, finished basement. All new windows & doors. New driveway.

Call 383-8307

Anton M. LAVRISHA

Attorney-at-Law

(Odvetnik)

18975 Villaview Road at Neff 692-1172

Complete Legal Services

Prijatelj's Pharmacy

St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212 IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE OHIO. — AID FOR AGED PRESCRIPTIONS

Lojze Peterle o tekočih notranjepolitičnih vprašanjih

Naj se ne ponovi več igra, ko bi levica konstituirala desnico

»Slovenec« je 4. septembra objavil pogovor z zunanjim ministrom in predsednikom SKD Lojzetom Peterletom, ki bo prihodnji teden na obisku v ZDA in tri dni v Clevelandu. V intervjuju se je dotaknil nekaterih trenutnih notranjepolitičnih vprašanj. Njegove odgovore na ta vprašanja s strani novinarja Janeza Markeša posredujemo, izpuščamo pa vprašanja in odgovore glede zunanjepolitičnih zadev.

Urednik AD

Janez Kocijančič, predsednik ZLSD, je že vnaprej napovedal brezprizivno podporo ministru Kozincu, preden smo se o zadevi sploh začeli pogovarjati. Vse skupaj diši po montaži oziroma po dogovoru, ki gre mimo koalicijskih pravil in ne obeta nič dobrega. Prejudicirali so dnevni red vladne seje, na katerem te točke ni bilo.

Minister Kozinc je predlagal, da se obravnava razmerje med sodno in izvršilno oblastjo, vlada pa je potem sklenila, naj gre zadeva po proceduri: najprej na odboru, minister pa mora pripraviti gradivo, česar doslej ni storil. Janez Janša je zadevo postavil drugače. Predlagal je namreč točko dnevnega reda o kršitvi poslovnika s strani ministra Kozinca.

• Kateri pa so bistveni vsebinski problemi?

Bistven problem je seveda tudi omenjena kršitev poslovnika, vendar mislim da ni bistveno, kar je predlagal minister Kozinc, namreč vladna razprava o odnosu med sodno in izvršilno oblastjo. Bistvena so gospodarska in socialna vprašanja, bistveno je to, kar nas čaka jeseni in spomladi glede na to, da se bo na široko začelo lastninjenje in da se bodo pri podjetjih začeli kazati učinki sanacije bančnega sistema.

• Govorite v pozitivnem smislu ali pričakujete težave?

Lahko pričakujemo nekatere težave, saj se dejansko končuje socializem. Banke ne bodo več delile denarja po političnem naročilu, postale bodo banke zahodnega tipa. Obrestna mera se je že znižala in se bo še znižala. Denar mora postati cenejši. Razmerja z dolžniki je treba urediti in zdaj prihaja čas, ko slika teh razmerij postaja jasnejša.

Podjetja so pri bankah kategorizirana in te kategorije bodo merilo za nadaljnje postopke. Lahko pride tudi do stečajev, tu pa smo pred ključnim vprašanjem, kdo bo za koga licitiral. Ali bodo sindikati videli le zahteve po plačah ali bodo upoštevali gospodarski položaj Slovenije in kaj mora ta storiti za dolgoročno stabilnost.

Pozorno spremljam analize tujih strokovnjakov o Sloveniji in vidim, da se kateri zamisli

(dalje na str. 14)

V BLAG SPOMIN

tretje obletnice smrti
naše ljubljene, nikoli pozabljene

NEŽKE SODJE

ki jo je Bog poklical k Sebi
21. septembra 1990

Prehitro si se poslovila
in za vedno šla od nas,
srca so se zasolžila,
ko je prišel slovesa čas.

Sladka nam je misel na Te,
in na mili Tvoj nasmeh,
na besede ljubeznive,
ki si imela jih do vseh.

V miru božjem zdaj počivaš
draga, nepozabna nam,
v raju večno srečo uživaš
do snidenja na vekomaj.

ŽALUJOČI:

brat Marko Sodja z ženo Ido,
svakinja Ana Sodja,
nečaki in nečakinje,
dve sestrični in bratranec,
prijatelja Frank in Vida Rupnik,
belokranjski rojaki in rojakinje.

Ljubljana, Bela krajina, Cleveland, 16. septembra 1993.

PRICEVANJE...

France Dejak: Rešenec iz Roškega brezna

• Ivo Zajdela

(nadaljevanje in konec)

K sreči me ni bilo doma. Mama je rekla, da ne ve, kje sem, in da govorijo, da sem ušel. Takrat se ni govorilo le zame, ampak tudi za nekatere druge, tudi za take, ki sploh niso ušli. Te govorice so mi celo pomagale, saj so si lahko mislili, češ, saj se tudi zame samo govori. Prišli so trije in rekli, da bo za naju oba slabo, če me dobijo. Kot talka je morala iti pred njimi na podstrešje, kjer sem se v resnici skrival. Če bi bil oborožen in bi streljal, bi moral najprej streljati nanjo. Mama je prej k sreči vse pospravila.

S Francetom Kozino iz bližnje vasi Sušje, ki se je prav tako rešil iz brezna na Rogu, sva prišla skupaj novembra. Dopisovala sva si že nekaj mesecev prej in to prek duhovnika Zajca, ki je bil pred vojno kaplan v Ribnici. Ko so Nemci preganjali duhovnike, je prišel v vas Breže pri Ribnici, ki leži med mojo in Kozinovo vasjo. Maševati je hodil k bližnjemu Sv. Križu.

Ker je bila moja stara mama zelo bolna (v grlu je imela raka), ji je vsak mesec prinesel obhajilo. Ob tej priložnosti mu je mama zaupala moj dogodek. Tudi meni je prinesel obhajilo. V istem času je tudi Kozinova sestra temu duhovniku zaupala njihov primer. Tako naju je seznanil in povezal prek pisem. Novembra sva se potem srečala pri njem.

Ob koncu vojne se je z nami na Koroško napotil tudi moj brat Lojze (rojen leta 1927), čeprav ni bil pri domobrancih. Ker ni imel prepustnice za prehod na blok, ki je med vojno ločeval italijanski in nemški zasedbeni del, je ostal v Ljubljani pri daljnih sorodnikih. Ko so partizani zasedli Ljubljano, so vpoklicali tudi njega in z njimi je odšel na Štajersko.

Ko je novembra umrla stara mama, mu je mama poslala telegram. Dobil je teden dni dopusta. Ko je prišel domov in

videl, kaj je doma, smo se dogovorili, da ostane z nami. V Ribnici je stopil na vlak, se peljal do Ortneka, tam izstopil in se nama (Kozini in meni) pridružil pri skrivanju.

Prav takrat sva bila s Kozino dogovorjena, da pride po naju iz Italije Vinko Levstik in nas odpelje čez mejo. Vendar Levstika ni bilo, čeprav smo ga čakali tri tedne. Takrat je šla do kraja, kjer naj bi se dobili z Levstikom, ženska, da bi naju v primeru kakršne koli nevarnosti opozorila. Brat Lojze se nama je pridružil čez nekaj dni, s sabo je imel tudi brezostrelko. Kasneje smo se vsi trije zadrževali pri Kozinovi doma.

2. januarja 1946 smo se proti Italiji napotili sami. Bila je mila zima, brez snega. Šli smo prek Velike Gore, čez Gornje jezero in na Javornike, kjer je bila pred vojno jugoslovansko italijanska meja. Preden smo prišli do vrha Javornikov, nam je prišel naproti mlad partizan. Oblečeni smo bili v partizanske obleke z rdečo zvezdo na kapah, sam pa sem imel na obleki celo čine. Takrat sem imel tudi brado, saj se nisem bril vse od maja, ko sem se skrival.

Partizan me je pozdravil, ker je mislil, da sem oficir. Z njim smo govorili hrvaško, ne vem, zakaj. Dal se je legitimirati, iz česar smo videli, da je bil mobiliziran 3. maja v Trstu. Rekel je, da gre v dolino po pošto in da jih je zgoraj v baraki okoli štirideset.

Ko smo se ločili, smo mi takoj zavili na desno, da bi one zgoraj obšli, vendar, ko smo prišli vzporedno z njihovo barako, se je začelo vpitje »stoj« in streljanje. Verjetno je partizan, ki smo ga srečali, kaj posumil, se vrnil do svojih in jim povedal za nas.

Prav takrat je začelo močno snežiti. Umaknili smo se nazaj čez Cerkljsko jezero in na nekem kozolcu pod Slivnico prenočili. Zgodaj zjutraj, snega je zapadlo pol metra, smo se prebili čez Slivnico, Bloke in se spustili k Novi Štifti. Bil je visok sneg, mraz, mi smo bili mokri, pa tudi vžigalic za ogenj nam je zmanjkalo.

Bilo je okoli devete ure zjutraj, zato bi morali tam preživeti cel dan, da bi ponoči lahko prišli do Kozinove hiše v Sušjem. Zato smo se oglasili v župnišču v Novi Štifti in vprašali za patra Ambroža, ki smo ga dobro poznali. Ko je prišel, mu nismo hoteli povedati, da

smo skrivači, ampak smo se izdajali za križarje, da nas je veliko in da bi kakor nekakšna predhodnica radi čez ribniško dolino. Ker pa je dan, ne moremo čez, zato smo ga prosili, če nam dovoli, da se pri njih osušimo.

Rekel je, da bo v knjižnici zakuril ogenj. Govoril nam je, da ne bomo nič opravili, ker so partizani angleški ljubljenci.

Ko smo se že sušili, smo zagledali, da nas skozi okno nekdo opazuje. Spoznal sem ga, bil je partizan iz ribniške doline. Pomislili smo, da smo izdani. Prišel je v vežo in govoril s patrom Ambrožem. Ko se je pater Ambrož vrnil, je potrdil, da gre za partizana, ki pa je prišel zato, da bi vzel nahrbtnik, ki ga je nekoč pustil pri njih. Vendar, ko so prišli drugi partizani, so ga vzeli oni. Obiskovalec se je s tem sprijaznil, vendar dodal, da bi mu nahrbtnik pomenil bolj spomin.

Mi smo bili do dogodka zelo nezaupljivi. Ravno je zvonilo poldan. Hoteli smo nazaj proti Veliki Gori, vendar bi za nami ostale sledi v snegu. Po shojeni poti smo šli zato kar proti Sušju in se malo pred vasjo pretihotapili, da se ne bi videle sledi, v neki svinjak, ki je bil last zaupanja vrednih ljudi. Bilo je zelo mrzlo.

Čez čas je prišel domači fant. Rekli smo mu, naj pokliče mamo. Tudi pred njo smo se izdajali, da smo tujci, in da bomo šli naprej, ko se bo znočilo. Nato je prišla še domača punca, ki nas je prepoznala. Tisti ljudje niso ne takrat ne kasneje nikomur povedali, da smo bili pri njih.

Skrivali smo se do 22. maja 1948. Takrat je moja sestra, ki je bila na Koroškem, prišla v stik z Francetom Grumom, ki je organiziral vojsko Kralja Matjaža in pošiljal skupine v Slovenijo. Ko se je dogovorila, da bi prišli pome, je svojo sliko pretrgala na pol, polovico dala Marku Malovrhu (doma iz Ljubljane), ki se je vračal v Slovenijo, polovico slike pa je poslala domov mami. Ko bi Malovrh z dvojico prišel, bi sliko združili, kar bi bil dokaz, da gre za prave ljudi.

Sestra jih ni poslala k nam domov, ampak k sosedom. Prišli so (poleg Marka Malovrha še Ivan Papež iz Lopate v Suhi krajini in Ivan Ferkulj, doma prav tako blizu Lopate) ponoči in soseda je prišla po mamo, ki je najprej zahtevala njihovo polovico slike, vendar so jo izgubili. Zato mama precej časa ni hotela nič govoriti in poteklo je več ur prepričevanja in maminih prehodov od sosedove do naše hiše.

Mi smo se že pripravili na

VABILO

Who's Who of Slovene Descent in the U.S.A

Urednika pozivata vse, ki se doslej še niso odzvali vabilu na sodelovanje, da čim prej stopijo v stik z njima.

NE ODLAŠAJTE VEČ!

Čim prej sporočite svoj naslov enemu urednikov nove izdaje, da z Vašo pomočjo pripravi Vaše biografske podatke za tisk.

STANE NE NIČ

in ko bo novi WHO's WHO tiskan,

Vam ga bosta brezplačno poslala na Vaš naslov.

Naslova urednikov:

Prof. Joseph Velikonja
9713 NE 13th Street
Bellevue, WA 98004

Prof. Rado L. Lenček
560 Riverside Drive
New York, NY 10027

spopad, če bi bilo potrebno. Na koncu so predlagali, da se razorožijo in pridejo do nas. Ko so prišli, je Ivan Ferkulj, ki je bil v Ribnici domobranec, začel pripovedovati razne podrobnosti, ki bi jih poznali tudi mi, da bi si pridobili naše zaupanje. Opisali so tudi mojo sestro na Koroškem. Potem smo le popustili, čeprav bi lahko še vedno padli v past.

Naslednjo noč smo se peš po cesti napotili do Ljubljane, saj leta 1948 to ni bilo več tako nevarno. Oblečeni smo bili v civilne obleke, skrito pa smo imeli tudi orožje. Prehodili smo Ljubljano in šli na železniško postajo v Šiški. Ker je vlak za Gorenjsko odhajal šele popoldne, smo ure do odhoda prebili v bližnji gostilni, vendar, ker nas je bilo šest, smo bili vsak zase, kot da se ne poznamo. V gostilni so bili ruski vojaki, ki so pili pivo z žganjem in so hoteli, da bi z njimi igrali biljard, vendar so bili nezaupljivi.

Tudi na vlaku smo bili ločeni, čeprav smo pazili, da smo bili v stiku. V dveh skupinah smo izstopili v Podkorenu. Takrat se je že znočilo. Naši trije spremljevalci so nam za vsak primer povedali, kje moramo iti: s ceste do Save in nato v hrib, na drugi strani pa je že Avstrija.

Ko smo se po cesti oddaljevali od postaje, smo srečali dva vojaka s kolesoma, vendar se nismo pozdravili. Verjetno smo jima postali sumljivi. Ivan Papež je zato, da nam ne bi bilo treba prečkati deroče Save, šel pogledat neko brv, če je tam prehod prost. Ko je brv prešel, se je zaslišalo vpitje »Stoj!« in streljanje.

Takoj je dvignil roki, vendar mu je ena krogla prav takrat prebila roko nad zapestjem. Ni mu preostalo drugega, kot da je pograbil pištolo, streljal nazaj in začel bežati. Ker smo bili blizu, smo vse slišali. Takoj smo se sezuli in prebredli deročo Savo. Hodili smo celo noč, bosi, da nas ne bi slišala kakšna obhodnica.

Okoli osme ure zjutraj smo prešli mejo. Na poti, ki sta jo naša spremljevalca poznala, smo naleteli na sledi velikih čevljev in takoj sta vedela, da je Papežu umik uspel. Z njim smo se nato srečali šele v taborišču.

Prispeli smo v Furnitz pri Beljaku, kjer so imeli naši spremljevalci v določeni hiši postojanko (tam so pustili orožje in druge stvari). Pove-

dali so nam, da je Papež pred eno uro že odšel proti Spittal, da je ranjen v roko in da je srečno ušel.

Mi trije, ki smo prišli v Avstrijo prvič, bi sicer morali najprej v tamkajšnje taborišče, ki je bilo namenjeno za karanteno, in kjer bi bili politično zaslišani, vendar tega nismo naredili. Spremljevalca sta nam kupila vozne karte in nam naročila, da če nas bodo slučajno hoteli legitimirati, naj jim povemo, odkod smo prišli, vendar njih ne smemo izdati.

Najprej smo se v Beljaku oglasili pri moji sestri, nato pa smo se odpeljali v Spittal, kjer je bilo taborišče za slovenske begunce. Ker nismo bili v begunski organizaciji, in zato tudi kart za hrano nismo dobili, smo se po dveh tednih napotili nazaj v Furnitz in v taborišče za karanteno. Tamkajšnji postopek je trajal okoli dva tedna, nato pa smo se vrnili v taborišče Spittal. Tam je moja zgodba o rešitvi iz roškega brezna zapisal dr. Godnič (pravnik iz Novega mesta).

V stik sem prišel s Francetom Grumom in mu avgusta 1948 povedal, da bi tudi jaz rad šel nazaj v Slovenijo. Tako sem postal vojak Kralja Matjaža. Imeli smo dvojce izkaznic s sliko: kot vojaki Kralja Matjaža in izkaznico za Slovenijo. Enkrat so me v Kresnicah celo legitimirali, a se je vse dobro izteklo.

Prvič sem šel čez mejo v Kamniških planinah, največkrat pa na Koroškem v Mežiški dolini. Ponavadi smo šli čez Mežico, Kotje, Stari trg do Mislinje, tam pa na vlak za Ljubljano (do Device Marije v Polju).

Največja akcija je bila izvedena, ko smo šli po družino domobranskega oficirja Boha (po ženo in tri otroke, najstarejši fant je imel šest let, punčki pa štiri in dve leti). V Polju smo z družino stopili na vlak. Igrati sem moral moža in očeta, otroci pa so me klicali kar očka. Moja spremljevalca sta izstopila v Mislinji (kot ponavadi) in do določenega mesta blizu meje pešačila, mi pa smo izstopili v Mežici. Najmlajša hčerka sem nesel tri ure do meje. Prišli smo v Libuče.

V Sloveniji sem bil takrat osemkrat, od tega sem štirikrat obiskal dom. Šele novembra 1950, ko sem že bil v Ameriki, so komunisti izvedeli, da sem se vračal. V ribniški dolini je bila namreč neko dekle iz domobranske družine, ki je dela-

(dalje na str. 13)

MALI OGLASI

POTUJETE V RIM?

Nekoč hotel Bled, danes hotel Emona! Obveščamo vas, da smo odprli v Rimu hotel Emona. Za rojake poseben popust. Naslov hotela: 00185 - ROMA, Via Statila 23, Tel: 06-7027911 ali 06-7027827, telefax: 06-7028787. Dobrodošli!

Lastnik hotela Emona,
Vinko Levstik

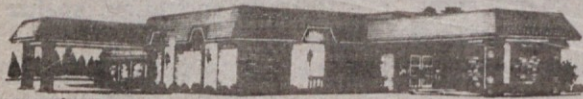
Joe (Jože)
Zevnik
Apprentice
Funeral
Director

The
Dan Cosic
FUNERAL HOME

Finest Funeral Facility
in Northeast Ohio

944-8400

28890 Chardon Road
Willoughby Hills, Ohio 44094

TORONTSKA KRONIKA

Po visokem poletju sonce že zahaja v jesensko stran. V jasnih dneh se v zgodnjih večerih plazijo dolge sence po vrtovin in rosne trave čakajo toplih jutranjih žarkov. Na travnikih in njivah se kopičijo sadovi dobre letine...

Zadnje divje cvetje nas pozdravlja ob cestah po deželi in sem in tja že kaplja zlato na zeleno listje. Za nami so ostali brezskrbni dnevi šolskih počitnic, potovanj, piknikov, shodov in veselic vseh vrst, prešernega petja in pogovorov pri bazenih, v senci letnih hišic, na domačih vrtovih polnih cvetja in zelenja...

In štejem poletne mesece in

STZ strelske tekme — Bancroft

TORONTO, Ont. - Jesensko vreme, katero se kaže na rdečih listih na drevju in megleh, hladnih jutrih, je privabilo številne lovce in strelce na Slovenia Trust lovišče v Bancroft. Potegnili so iz torb vsakovrstne puške: Winchester, Remington, Browning, Mauser, da, celo \$4000 vredno Brno med njimi, in začeli pokati, da so se gore tresle. Gospe, ki so nabirale gobe po okolici (mimogrede povedano je gobanov in lisičk vse polno po zadnjem dežju), so hitro pritekale v varno zavetje okrog koč.

Ni vsak vse zadel, ali vrhnja plast strelcev se je razločno izoblikovala zlasti v streljanju na 300m s daljnogledi. Tako so tisti v jami pod tarčo videli polno zadetkov v črno. V Trap streljanju je prednjačil Ross DeVries, znan iz ontarijskih tekem, na 300m pa A. Konje st. in ml. Izidi:

»Trap«:

1. - R. DeVries	19
2. - F. Gormek	17
3. - P. Gormek	16
4. - J. Opresnik	13
5. - O. Koren	12
5. - Z. Nadj	12

Težki kaliber - 200m (prosto):

1. - P. Gormek	22
2. - A. Konje ml.	21
3. - J. Opresnik	19
4. - O. Koren	18
5. - J. Škulj	17

Težki kaliber - 300m (daljnogled):

1. - A. Konje st.	29
1. - G. Konje ml.	29
3. - P. Gormek	28
4. - J. Prelogar	27
5. - T. Celar	23

Na Slovenia Trust se opoldne strelja proti soncu, zato kritiki vedo povedati, da je bolje biti na koncu strelske vrste kot v začetku, so pa tudi taki, ki pravijo, da divjad nič na to ne da, ampak ti pokaže roge prav v žaru sonca.

STZ lovska skupina oddide na sever že v dobrem tednu v Paqua River, kjer je baje polno moosov, niso pa privezani in se tudi ne brigajo, kdo ima »tag«, kdo ne. Naši lovci imajo »tags« za Paqua kakor tudi za Elk Lake.

Dobro srečo! Dober pogled!
STZ - Toronto

pišemo:

18. julija so na Slovenskem letovišču najmlajši preskusili svoje moči v športnih tekmah. Pri organizaciji so pomagali mnogi člani mlajših slovenskih družin, ki preživljajo poletje tam že od zgodnjih otroških let. Ta weekend so taborili istotam skavti iz župnije Brezmadežne.

Naše žene, vdove iz skupine Vztrajnost, ki jo vodi Cveta Arhar, so za god sv. Ane obiskale deželo Menonitov zahodno od Kitchenerja. Na svoja potovanja pa vabijo Slovenke in Slovence vseh stanov in starosti. Družabnost, skupni pogovori so velikega pomena za marsikatero ženo po izgubi moža, da ostane zdrava in koristna sama sebi in vsej družbi.

25. julija smo na Slovenskem letovišču praznovali ponovitev nove maše lazarista Pavla Novaka. S svojimi starši se je poti iz Slovenije v Argentino, kjer je bil rojen, ustavil v Torontu in s svojim bivanjem med nami pričal o skrivnostnih božjih poteh. Kot poklicni optik s svojo trgovino v Buenos Airesu se je pri 20 letih odločil za duhovski stan, pustil vse svetno in našel rešitev svojih problemov v božji službi.

6. avgusta so Torontčane obiskali pevci koroškega zbora Peca. Ogledali so si mesto in s pesmijo razveselili občinstvo v dvorani pri Mariji Pomagaj.

15. avgusta - Praznik Marijinega vnebovzetja, Proščenje na prekmurski pristavi Večerni zvon. Ta tradicionalni prekmurski dan je obiskala večja skupina rojakov iz Montreala, ki so s petjem pri sv. maši in popoldanskim nastopom dali dnevu poseben značaj in vrednost. Dekliški zbor Plamen, slovenski popevkar Stane Vidmar in domač orkester Alpski glas so priložili svoj dar k popoldanski prireditvi.

Marjan Majcen, slovenski veleposlanik v Ottawi, je v tej vlogi prvič pozdravil vse zbrane na proščenju. Z ženo Prekmurko in hčerjo so se v domači družbi kar dobro počutili. Dobrodošli!

29. avgusta smo se na Slovenskem letovišču zbrali za Baragov dan. Sv. mašo je daroval predstojnik lazaristov, prof. dr. Anton Stres. V svojem govoru po maši je predstavil Lojzeta Grozdeta, dvajsetletnega študenta, mučenca komunistične revolucije v Sloveniji, kandidata za blaženega. Poleg svetniških kandidatov Barage, Šlomška in Gnidovca vse bistvene lastnosti, ki so potrebne za čast oltarja. Po njegovi priprošnji pa je treba pri Bogu izprositi čudežev na zemlji.

12. septembra smo spet romali v Midland. Iz vseh krajev smo prišli in v prostorni cerkvi kanadskih mučencev pobožno peli in molili. Romanje je vodil prof. dr. Stres, ki se je pred mašo udeležil komemoracije pri slovenskem križu pod cerkvijo. Letos smo se spominjali

dogodkov pred petdesetimi leti: padca Turjaka, slovenskih mož in fantov, ki so umrli v Grčaricah, Kočevju, Jelendolu, Mozlju...

Tako poteka čas v poletni v slovenskem Ontariu. Čez delo, trud in veselje se vije duhovna nit krščanske kulture in tradicije že dvanajst stoletij...

Poleti je pestro in pisano še po drugih slovenskih pristavah okrog Toronta: Simon Gregorčič, Slovenski park pri Hamiltonu, Lipa park v St. Catharinesu, Bled, Holiday Gardens, Lovski klub Alliston, kjer so 5. septembra volili Miss Oktoberfest in, kjer se rada zbira slovenska mladina. V Allistonu se vrše letno strelske tekme, kjer se srečajo Slovenci iz Bancrofta in Clevelanda.

Tako je minilo poletje leta 1993, polno dogodivščin, brez posebnih nesreč in problemov. V domačih goricah je dozorelo grozdje. Trgatev je dnevni red tam. Pri nas pa praznujemo novo vino in se na Zahvalno nedeljo zahvalimo Bogu za vse dobrote leta, za zdravje in mir, ki ga uživamo na svobodni kanadski zemlji.

Anica Resnik

Novi grobovi

Anna McSweeney

Dne 14. septembra je v Meridia Euclid bolnišnici umrla 87 let stara Anna McSweeney z Rosecliff Rd., prej živeča v Collinwoodu, rojena Yakos, vdova po Williamu T., mati Williama G., 2-krat stara mati in 4-krat prastara mati, sestra Johna ter že pok. Rose McDonough, Mary O'Brien, Anthonyja, Franka in Josepha. Pogreb bo jutri, v petek, iz Želetovega zavoda na E. 152 St. zj. ob 8.45, v cerkev Marije Vnebovzete ob 9.30 in od tam na Vernih duš pokopališče. Ure kropljenja bodo danes pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

Johanna A. Tomazic

Dne 13. septembra je v Oak Hills starostnem domu v Lorainu umrla 84 let stara Johanna A. Tomazic, rojena v Clevelandu, v Lorainu pa živeča od 1. 1938, žena Franka, mati Fredericka, Victorja in Johna, 8-krat stara mati, 1-krat prastara mati, članica KSKJ št. 85 in faranka cerkve sv. Cirila in Metoda. Pogreb bo jutri v petek, s sv. mašo dop. ob 11. v cerkvi sv. Cirila in Metoda.

Frank Lapuh

Umrli je Frank Lapuh, vdovec po Florence, roj. Mikshe, oče RONALDA, 4-krat stari oče, brat ANTONA, MARY KOLLER, JUSTINE CERNE in EDWARDA (vsi že pok.). Pogreb je bil 13. septembra iz Želetovega zavoda na E. 152 St., tam so bili tudi pogrebni obredi, na Vernih duš pokopališče.

MALI OGLASI

For Rent

Modern 3 room apt., next to Slovene Home for the Aged, off Neff Rd. 481-6929 or 951-3087.

France Dejak: rešenec iz roškega brezna

(nadaljevanje s str. 12)

la na občini. V službi so jo obdolžili, da si je prisvojila denar.

Doma je čakala na sojenje, zato je njena mama prišla prosit mojo teto, če se še kaj vrnem, da bi njeno hčer odpeljali čez mejo. Pisali so mi v Ameriko, če poznam koga, ki bi lahko to dekle spravil čez mejo. Mislim sem si, če je v resnici poneverila denar, naj za to odgovarja, čeprav sem še poznal ljudi, ki bi jo lahko v skrajnem primeru prepeljali čez mejo. Mislim pa sem si tudi, da bi lahko šlo za past, da bi tiste ljudi polovili. Zato sem ji odpisal, da ne poznam več nobene zveze.

Na pot se je odpravila kar sama, vendar so jo ujeli. Ker so jo verjetno bolj trdo zasliševali, je povedala tudi to, da je spraševala po meni. Šele takrat so zvedeli zame. Takoj so zaprli mojo teto, mamo, nato pa še nekatere druge. Mama je bila obsojena na tri leta zapora, kjer je potem prebila 22 mesecev (osem mesecev v preiskovalnem zaporu v Ljubljani, ostalo pa v Brestanici).

V času, ko sem odšel v Ameriko, in ko so zaprli mojo mamo, so na meji ujeli Ivana Papeža. Papež ni bil v Grumovi skupini. Ko je prišel po naju z bratom in po Kozino, je prišel zato, da bi čez mejo spravil tudi svojega brata. Prav tako je storil Ferkulj, ki živi danes v Clevelandu, vendar sta oba brata med tem že odšla v vojako.

Papeža so ujeli, ko je šel čez mejo z nekim Šmitom, prekupevalcem z Jesenic. Šla sta domov, in ko sta se vračala, so Šmita ubili, Papeža pa ujeli. Najprej so ga obsodili na smrt, kasneje pa mu kazen znižali na dvajset let. Po zaporih je preživel 11 let. Takrat je bil že poročen, v taborišču Spittal pa je imel enoletnega sina.

Moja mama me je obiskala v Ameriki novembra 1960. Ravno takrat so izpustili iz zapore Papeža. Najprej se je oglašil v Ljubljani pri mojem bratu, ki ga je moral najprej kar pošteno prepričevati, kdo je, nato pa ga je prosil za moj naslov. Pisal mi je, da je brez sredstev za preživljanje, zato me je prosil za pomoč, ob prvi priložnosti pa bo pobegnil čez mejo.

Ker sem bil nezaupljiv, mu nisem odgovoril. Kasneje sem

dobil iz Nemčije sporočilo, da je prišel tja in od takrat naprej sem mu tudi jaz odpisoval in mu pošiljal pomoč. Čez nekaj let mi je napisal, naj mu ne pošiljam več pomoči, ker ima dovolj in da si bo verjetno celo kupil mercedesa.

France Dejak je bil letos prvič po 48 letih na obisku v domovini. Prepotoval je celo Slovenijo (4.300 kilometrov). Obiskal je veliko krajev iz svoje mladosti. Med drugim tudi v Otavicih pri Ribnici moža, ki ga je po rešitvi iz brezna kot 12-letnega fantiča skupaj z njegovim očetom srečal pri košnji trave. Od njiju je takrat dobil odrešilno vodo. Sedaj mu je v zahvalo za to podaril uro.

V fejltonu je omenjeno tudi, kako so bili brata Dejak in France Kozina novembra 1945 dogovorjeni, da bo po njih iz Italije prišel Vinko Levstik ter jih prepeljal čez mejo. Sedaj dopolnjujemo, da je Levstik 12. novembra 1945 prišel, vendar so se zgrešili. Zmenjeni so bili pri Drobničevih na Grabnu. Zato je prek meje takrat odpeljal Ludvika Drobniča, ki je sedaj revmatolog v Barceloni, Antona Škulja iz Dobropolju (bil je v Štajerskem bataljonu), ki je bil kasneje v Argentini duhovnik, ter Angelco Žužek iz Junč, ki se je v Argentini poročila s Simonom Rajerjem.

Levstik je na vabilo Stanislava Leniča šel čez mejo po nove ljudi tudi junija 1946, vendar je v Senožecah naletel na vojake in bil ranjen, zaradi česar se je moral umakniti nazaj v Trst.

»Fantje na vasi« vabijo na njih koncert v soboto, 2. oktobra

Moški pevski zbor Fantje na vasi vabi na svoj letni koncert, ki bo v soboto, 2. oktobra, v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju. Koncert se bo pričel ob 7h zvečer. Po koncertu bo ples, za katerega bo igral Alpski sekstet.

Letos bodo na koncertu s Fanti sodelovali tudi pevci odličnega okteta Zvon, iz Fairfielda, Conn. Zvonovci so že sodelovali s Fanti, tako v Clevelandu kakor v Fairfieldu.

Možno je rezervirati mize v glavni dvorani, in sicer za od 8 do 10 sedežev. Za rezervacijo mize, pokličite Tomaža Slaka na 881-1725 ali pa Tomaža Sršena na 352-7455.

Vstopnice za koncert so po \$7, otroci do 12. leta starosti pa so vstopnine prosti. Vstopnice se bodo seve dobili tudi pri vходу na večer koncerta. Razen rezerviranih miz bodo vsi drugi sedeži prosti, prav tako seveda po prost balkon. Pridite na koncert, saj vas bodo Fantje gotovo razveselili!

Rojaki! Priporočajte Ameriško Domovino svojim slovenskim prijateljem in znancem!

Joseph L. FORTUNA

POGREBNI ZAVOD

5316 Fleet Ave. 641-0046

Moderni pogrebni zavod
Ambulanca na razpolago
podnevi in ponoči

CENE NIZKE
PO VAŠI ŽELJI!

Pogovor z Lojzetom Peterletom

(nadaljevanje s str. 11)

nad politiko, ki je sledila padcu prve vlade. Ta je dosegla 41 odstotkov izdatkov iz proračuna za javno porabo, po padcu je poraba narasla proti 50 odstotkom in se val napake, povzročene s povečanjem plač, še ni ustavil. Vprašanje plač je bistveno, in če ne bo socialnega dogovora in osnovnega razumevanja, kaj imamo, kje smo in kam moramo priti, potem se nam obeta ne le vroča jesen, temveč še kaj drugega. Afera z orožjem seveda v tem kontekstu, lahko vpliva na zadeve.

• Po načelu »kruha in iger« je verjetneje, da bo prišla v negotovost vlada, kot da bi ljudstvo privolilo v znižanje plač.

To je mogoče, napaka s plačami je zelo težko popravljiva, posledice pa se vlečejo. Psihološko je izredno težko zniževati plače. Po drugi strani pa je zelo neprijetno delati z inflacijo, tej smo se odpovedali in denarja ne tiskamo. Po osamosvojitvi, ključni nalogi prve vlade, bo to zdaj ključni izziv. Bistveno se mora še zgoditi. Po padcu vlade, katere predsednik sem bil, se je zgodilo tisto, česar sem se najbolj bal: šli so predalet. Zdaj se bo zelo težko približati tistim 41 že doseženim odstotkom proračuna za javno porabo.

• Janez Kocijančič naj bi predlagal podpis nove koalicijske pogodbe, po kateri naj bi ZLSD imela več »politične teže«, govori se o združenih desnici, ki je na pohodu itd. Bo koalicija zdržala?

Z združenimi listi nismo podpisali koalicijske pogodbe. Podpisali smo jo z LDS in SDSS. ZL je imela in ima še vedno možnosti, da se dokaže na več področjih. Ima ministrstvo za delo, ki lahko predlaga sistemske rešitve, ima gospodarskega ministra, ki je eden najmočnejših ministrov. V rokah ima torej močne vzvode v gospodarstvu, ki jih naša stranka nima. V območju omenjene stranke je t. i. svobodni sindikat, ki lahko vpliva na dogajanje na socialnem področju, da ne omenjam Gospodarske zbornice, ki se ni ravno prenovila.

Demagoško je, če ZLSD govori, da nima pravega vpliva na vladno politiko. Nerodno je, če hočeš biti hkrati znotraj in zunaj - to zgodbo poznamo od Demokratov.

• Veliko se govori o »starih silah«; 14 pisateljev je podpisalo svojo izjavo za javnost, ki izrecno govori o starih strukturah in nekakšni samoumevnosti potem, ko je predsednik države deponiral svojo strankarsko knjižico. Kakšen nevtralizacijski moment naj bi bila v tem kontekstu v koaliciji vaša stranka?

V deponiranje knjižice nimam prave vere. Kakor sam vidim zadeve, nastopa Milan Kučan očitno kot vodja »leve politične smeri« na Slovenskem, kar se pozna tudi pri njegovem predsedovanju. Menim, da je ena od težav Slo-

veniji prav v dvojnosti Kučanove vloge. Po eni strani ne more drugače kot ščititi nekdanje prijatelje in ostajati z njimi v navezi, po drugi strani pa je predsednik države, ki bi moral gledati na državo in državljanke kot celoto.

Menim, da objektivno ne more skočiti iz starih povezav, ki jih je imel prej kot ključna oseba slovenske oblasti, od VIS-a do bank, občil itd. V veliki zmoti je, kdor misli, da se predsednik Kučan ukvarja zgolj s predsedniškimi vprašanji. Navzočnost krščanskih demokratov v vladi vsaj deloma zagotavlja uravnoteženost koalicije, posebej glede na dejstvo, da sedanja LDS ni povsem enorodna stranka, kar se večkrat pokaže tudi v državnem zboru.

• Izjavo pisateljev v tem smislu torej podpirate?

Izjavo vsekakor podpiramo. Dejstvo je, da se je nekdanja Partija sistematično razlezla na več strank ali jih pomagala ustanavljati, torej ne moremo videti »starih sil« samo v eni stranki. Poudaril pa bi rad, da naše sodelovanje v vladi temelji predvsem na podpisanem programu in pogodbi in ne na ideoloških apriorizmi.

• Kje pa je ločnica med konstruktivnim sodelovanjem in pretrganjem sodelovanja?

Ključno merilo je izvajanje podpisanega programa. Izstopili bi, če bi se izkazalo, da s temi partnerji ni mogoče izpeljati postavljenih nalog. Mislim posebej na gospodarsko in socialno politiko, dodatno pa tudi na stališče do afer. Jasno je, da prihaja v pogledih na tekočo politiko do različnih mnenj, to je normalno, nemožno pa si je predstavljati učinkovito delo vlade, če eden od partnerjev sedi na več stolih hkrati. Kot sem dejal, preizkušnja prihaja jeseni, preizkušnja zato, ker se bo treba odločiti in vsako odločitev bo povezana z določeno ceno.

• Kakšne so realne možnosti za t. i. konstruktivno delo?

Najprej je potrebna temeljita razčlenba dosedanjega dela vlade, nato pa uskladitev ukrepov gospodarske in socialne politike ter zagotovitev ustrezne dinamike pri ukrepanju. Skrbijo me nameni ZLSD, glede na izkušnjo pri zakonu o plačah. Tu se odpira možnost socialne demagogije, ki pa je lahko učinkovita samo kratkoročno.

• Kakšna pa je po vašem mnenju realna moč predlogov, ki prihajajo z desne od vas? Govori se, da je desnica na pohodu.

Pri nas je vedno kaj na pohodu ali pa zdrave sile kaj ustavljajo. Verjetno bi lahko govorili o naročanju dogodkov in upravljanju z njimi. V tej povezavi se ne čudim govoricam, da obstaja prav »pri državnem vrhu« nekakšna semantična skupina, ki se ukvarja s produciranjem besed in besednih sklopov ter presoja njihovo moč v prostoru in

času. Ta skupina naj bi v občili lansirala skupine besed in naj bi tudi predlagala, kdaj naj se kaj »vzame iz prometa«. To je sicer lahko legitimna politična taktika, vendar pa dobi nevarne obrise, kadar pomeni zgolj nadaljevanje nekdanje produkcije sovražnikov.

Manipulacija je že pri uvrščanju krščanskih demokratov k desnici. Mi smo namreč izrazito sredinska stranka evropskega tipa. Poskrbeti bo treba, da se ne bi še enkrat ponovila igra, ko bi levica konstituirala desnico. Prepričan sem, da je Jelinčičev primer vsaj nekoliko strezil slovenske volilce, čeprav bodo glasna in udarna gesla z obljubljanjem hitrih uspehov še marsikoga potegnili v smer, ki ne more dati rezultatov.

• Zdi se, da vas v zadnjem času bolj pehajo v levo kot v desno. Nekateri govorijo o »črno-rdeči« koaliciji itd.

Nekateri nas porivajo v levo, drugi v desno, to pomeni, da smo res v sredini. Navsezadnje bo treba uspešnost prvih in drugih vendar meriti z njihovimi rezultati.

• Vprašanje o prerazdelitvi

politične moči je zelo nerealno, pa bi vas raje vprašal po vaši napovedi o tem.

Mogočo prerazdelitev vidim po eni strani v povezavi z notranjo razčlenjenostjo strank v koaliciji in voljo nekaterih opozicijskih strank, da bi vstopile v vlado. Pri notranji razčlenjenosti mislim na razlike znotraj LDS in ZLSD, ki so se že pokazale pri odločanju o nekaterih vprašanih politične, socialne, gospodarske pa tudi kadrovske narave. Kar pa zadeva interese za vstop v vlado, je menda izražen interes SLS in Zelenih ESS. Prerazdelitev je vsekakor mogoča, težko je pa napovedovati dinamiko.

Ponavljamo, da imamo pri Ameriški domovini fax in sicer 216/361-4088.

MALI OGLASI

NURSING HELP NEEDED

Nurse's Aide or Licensed Practical Nurse (L.P.N.). Monday through Friday, 11 p.m. to 7 a.m. Must give references and have experience. Cleveland Heights area. Call for more information: 321-8162.

ANEKDOTE

Voisenon je dvoril neke gospe. Ta mu je odločno dejala: »Da veste, Voisenon, od vseh moških bi vas izbrala zadnjega.«

»Prav, gospa! Počakal bom, da pridem na vrsto.«

Voltaire je bil eden najvidnejših predstavnikov francoskega razsvetljenstva. Vedno je nosil s seboj biblijo. Prijatelji, ki so vedeli, da jo sovraži, so se temu čudili.

»Ali ni samo po sebi razumljivo, da hoče med razpravo vsak poznati nasprotnikov zagovor in dokazila?« je odgovarjal filozof.

Naslov konzulata

Častni konzulat Republike Slovenije v Clevelandu se nahaja na 1111 Chester Ave., Suite 520, Cleveland, OH 44114. Tel.: 216-589-9220, fax: 216-589-9210.

MALI OGLASI

Prodano lepo ohranjen avto »Monte Carlo«, letnik 1977, s 26.000 miljami. Nove gume. Radi selitve v Evropo. Pokličite 531-6029. (35-38)

V ZAHVALO IN LJUBEČ SPOMIN

1911

1993

Po sklepu božje previdnosti ter vdani v voljo Gospodarja življenja, sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da nas je po mučni bolezni zapustila naša ljuba mama, stara mama, tašča, sestra in teta

MARIA ZUPAN

ROJ. BLAŽIR

Rojena je bila 15. septembra 1911 v Stražišču pri Kranju, Slovenija. V Ameriko je prišla l. 1950. Umrla je 17. julija 1993. Pripadala je sledečim društvom: Oltarno društvo pri Sv. Vidu, društvo Srca Jezusovega št. 172 KSKJ, Klub upokojencev Slovenske pristave, Klub upokojencev St. Clair Ave., Slovenska ženska zveza.

Pogreb je bil 21. julija 1993 iz Zak pogrebnege zavoda s sv. mašo Vstajenja v cerkvi Marije Vnebovzete. Nato je bilo truplo prepeljano k zadnjemu počitku na pokopališču Vernih duš. Globoko zahvalo naj prejme č.g. Jože Božnar za darovano pogrebno sv. mašo, za vodenje rožnega venca, za pogoste obiske in za njegove molitve na pokopališču. Enako zahvalo naj prejme č.g. Lisjak, ki je ravno tiste dni bil tu na počitnicah iz Slovenije.

Prisrčna hvala vsem, ki so darovali za sv. maše, vsem, ki so poklonili krasno cvetje, pokojno kropili, z nami sočustvovali, se udeležili pogrebne sv. maše in našo drago spremili na njeni zadnji poti. Najlepšo hvalo naj prejme g. David Krizan, organist od sv. Vida, ki je spremljal sv. mašo. Lepo zahvalo smo dolžni osebju Zak zavoda za vso naklonjenost in vzorno vodstvo pogrebnege spreveda. Lepo hvalo naj prejmeta Frank in Millie Jeraj, ki sta prišla na pogreb iz Burlingtona, Ontario, Kanada.

Iskreno zahvalo naj prejmejo članstva sledečih društev: Oltarno društvo pri Sv. Vidu, društvo Presv. Srca Jezusovega št. 172 KSKJ, in Klub upokojencev Slovenske pristave, ki so molili rožni venec; g. Stanley Frank in članice Slovenske ženske zveze, za poslovilne molitve. Hvala tudi Hospice Western Reserve za vso pomoč.

Razposlali smo zahvalne kartice vsem, ki so se nas posebno spomnili, in za katere smo imeli naslove. Ako kdo take kartice ni prejel, naj nam oprostijo in naj s to javno zahvalo sprejme našo globoko hvaležnost.

Spomin na Te je naš zaklad
saj vsak izmed nas Te imel je rad;

pri Bogu se zdaj veseliš,
a v srcih naših Ti živiš.

Zalujoči ostali:

SONJA STERGAR, hčerka, in FRANK, zet

ERIKA MUNDEY, hčerka, in MANN, zet

RUDOLPH ZUPAN, sin, in MARIANN, snaha

Christopher, Timothy, Jeffrey, Gregory in Cindy Stergar, vnuki in vnukinja

Marisa, Mark in Michael Munday, vnukinja in vnuka

Jessica, Erica, Monica in Edward Zupan, vnukinje in vnuk

Ivanka Kodrich, sestra; v Sloveniji brat Valentin in sestra Tončka Šolar
ter ostalo sorodstvo tu v Ameriki, v Sloveniji in Nemčiji.

Willowick, Ohio, 16. septembra 1993.

SLOVENSKA PODJETJA V ZDA

Slovenci v ameriškem prostoru

II. nadaljevanje

»Recept je torej: boljše kakovost...«

RAŽEN: »Saj o kaki slabi kakovosti pri naših izvoznikih v Ameriko tudi sicer ne moremo govoriti: Impol, Rotomati-ka, Tomos, kristal iz Rogaške... vsi smo nad povprečnimi cenami in uživamo nadpovprečen ugled. In to ni bilo ustvarjeno od včeraj na danes, ampak s strategijo, izdelano doma, o tem, kako priti sem. Odločitev je morala biti jasna: v Ameriko gremo, Ameriki se bomo prilagodili.

Na voljo imamo zelo malo prostih proizvodov, ki bi jih danes lahko iz Nemčije ali Rusije preusmerjali na ameriški trg. Za Ameriko se moraš odločiti in proizvod prilagoditi ameriškim standardom, ameriškim navadam in okusu. In pika. Na primer naš Tomosov moped je za vse enako dober, za Ameriko pa mora biti čisto drugačen.«

»Kako drugačen?«

RAŽEN: »Gre za letošnjo modo 'top tanka', moped, ki ima čisto pri vrhu bencinski tank. Tak moped gre za med in po najboljših cenah. Zato ponavljam: za Ameriko se moraš zavestno odločiti, jo negovati in vztrajati. Nič se ne godi od danes do jutri. Če se zgodi v dveh letih, je to kratek čas. Toda ko je kupec osvojen, ga imaš za deset, dvajset, trideset let. Američan je hvaležen kupec in ko je enkrat vzpostavljen odnos, si želi, da se ta odnos ohrani. V njegovem interesu nikakor ni, da bi zdaj kar čez noč preskakoval na Češko, Madžarsko ali Italijo.«

ŠKRLJ: »In praviloma je tudi tolerantnejši od večine evropskih kučev.«

KUKEC: »Prej smo govorili o tem, kako priti v nove oziroma višje cenovne razrede. Vsak naš proizvod ima na tem trgu specifičen položaj. Govorim seveda lahko predvsem o 'svojih' proizvodih, se pravi o usnjini in usnjeni konfekciji Industrije usnja Vrhnika.

Na žalost je zadnja leta tako, da so zdaj na ameriškem trgu države — začenši z Japonsko, Korejo, Tajvanom, tudi že Kitajska, Indonezija, Indija, ki so silno poceni in imajo sicer ne preveč kvalitete, a za ta trg zadosti dobre množične proizvode. Zato se je treba pri odločanju vprašati, kateri segment trga si izberemo za cilj. Ali si izberemo trg, na katerem je treba nastopiti z ogromnimi količinami, ali pa neprimerno manjši in ekskluzivnejši trg, ki je zelo zahteven in potrebuje le majhne serije oziroma serij sploh ne, ker gre malone za unikate.

Izberemo si seveda tak trg, ki je odvisen od tega, kar imamo doma. Če imamo doma večjo tovarno, morda celo najmočnejšo tovarno svinjskega usnja na svetu, potem zagotovo ni moč ciljati na ta manjši, ekskluzivni trg. To, prvič, koli-

činsko ne bi ustrezalo tovarni in, drugič, za nastop na takem trgu je potrebno ime. Ime je v tej modni usnjarski branži vse. Če si izberemo množični trg, se seveda soočimo s konkurenco z Daljnega vzhoda, ki je sicer manj kvalitetna od naše, a zadosti kakovostna, da z nizko ceno prodre na trg in se prodaja.

Vprašanje je torej, kje je mesto slovenskega izvoznika usnja in usnjenih izdelkov. Smo veliki, imamo veliko podjetje in potrebujemo množični trg. Zaradi relativne anonimnosti je težko priti na manjši, ekskluzivni trg. Rešitev je v zadostnem številu zanesljivih partnerjev. In drugo: treba je biti izredno hiter, prilagodljiv. Blago, ki bi ga dobavitelji z Daljnega vzhoda dobavili v štirih mesecih, moram biti sposoben uvoziti v mesecu dni. Edinole tako si lahko zagotovim naročila in malce višjo ceno.

Daljni vzhod je sicer sila prilagodljiv, vendar še vedno zelo okoren pri naglem prilagajanju posebnim naročilom za kako posebno barvo na usnjo in podobno. V tem vskoku je moja prednost. Če si prvi in hitrejši, si v špici in tudi dobiš več denarja, čeprav so enaki izdelki, ki v množičnih serijah pridejo čez nekaj mesecev z Daljnega vzhoda, naprodaj neprimerno ceneje.«

»Koliko je tega posla v dolarjih?«

KUKEC: »Od treh do petnajst milijonov dolarjev, s kanadskim trgom vred pa tudi do 25 milijonov dolarjev.«

»Koliko pa prodamo aluminija?«

ŠKRLJ: »Od osem do petnajst milijonov dolarjev.«

RAŽEN: »STR ustvari samo z izvozom, brez agenturnih poslov, okoli dvanajst milijonov dolarjev.«

BEVC: »V Ameriki, na ameriškem trgu se je obdržal najvitalnejši del slovenskega gospodarstva. Govorim seveda o podjetjih, ki jim ameriški predpisi dopuščajo dostop na ameriški trg. Farmaceutika sem ne more prodajati, a je zagotovo svetovno konkurenčna. Od tistih firm, ki lahko prodajajo v Ameriki, prihaja jo sem resnično samo najboljša. To je nedvomno spodbudno znamenje.

Je pa treba seveda pri opisovanju celotne podobe omeniti dejstvo, da smo velik del surovin za proizvodnjo izdelkov, namenjenih v Ameriko, črpali iz nekdanje Jugoslavije. Doma se mora zato industrija prilagajati drugim surovinskim virom, se drugače organizirati — in to je tudi eden od vzrokov, zakaj nekatere panoge delajo slabše, kot so nekoč.

Izguba domačega in delno tudi vzhodnega trga je med drugim kriva, da poslovna kondicija na splošno pada, Amerika pa zahteva dodaten napor, ekipo ljudi, ki se ukvarjajo z njo. Moje, sicer razme-

roma kratkotrajne izkušnje na ameriškem trgu kažejo, da sem neuspešen tedaj, ko hočem narediti kaj na hitro. V bistvu traja kar kakih deset let, da na tem trgu dosežeš potrebno raven.

Ena od slabosti razkroja velikih slovenskih firm je v tem, da manjša podjetja še nekaj časa ne bodo imela možnost za organiziran nastop na ameriškem trgu. Zanimivo pa je, da se tukaj že pojavljajo slovenski ponudniki softvera, intelektualnih storitev.

Slovenija je s svojim odnosom do nekdanje Jugoslavije bolj politična kot poslovna dilema. Američan išče dobro in poceni blago in niti ne vprašuje, od kod je. Kar zadeva potrošno blago, bi dejal, da se med ameriški kupci pojavlja odpor proti daljnovzhodnemu. Takoj so ga pripravljene nadomestiti z vsaj malce boljšim blagom.«

»Konkretno?«

BEVC: »Velika škoda je, da je Slovenija tako zanemarila prehransko industrijo. Gre namreč, prvič, za to, da so živila ena redkih panog, kjer ni daljnovzhodne konkurence. Daljni vzhod mora sam uvažati hrano. In drugič: nekoč smo imeli na ameriškem trgu nekatere uveljavljene izdelke, od gozdnih sadežev in sadja po povrtin — vse kar je zraslo na območjih južno od Slovenije. Za to Slovenija nadomestila še ni našla in ni na primer Srbije nadomestila s Poljsko.«

KUKEC: »Kaj pa Makedonija?«

BEVC: »Nekaj z Makedonijo je, vendar premalo. A tudi sicer so z ameriškega trga izginili naši tradicionalni proizvodi, marmelade, mesni izdelki, šunka... Z novim proizvodom je težko priti na ameriški trg, še težje pa se je z blagom nanj vrniti.«

»S kakšnim blagom se poleg kristala in še nekaterih drugih izdelkov potemtakem poskušate zdaj uveljaviti na ameriškem trgu?«

BEVC: »Nekatera slovenska podjetja so tehnološko izjemno dobro opremljena. Dovolj imajo intelektualnih zmogljivosti, ki v zelo kratkem času pripravijo izdelek za ameriški trg. Vzemimo na primer mariborsko Livarno. Z naložbo v orodja in oblikovanje je pripravila proizvod, ki bo šel tukaj končno lahko dobro v promet. Gre za vodovodne pipe. Da, za pipe.

Nasproti temu novemu izdelku lahko postavimo naš kristal, v katerega je vloženih 25 let dela na ameriškem trgu in za katerim stoji izjemno discipliniran kolektiv Rogaške. Evropa je v Ameriko vedno prodajala zelo drag kristal, na primer irski. To je bilo v obdobju yuppiejev, ki so bili pripravljene za kristalno vazo odrediti tudi po 28 tisoč dolarjev.

(nadaljevanje in konec prihodnjik)

Rojaki! Priporočajte Ameriško Domovino svojim slovenskim prijateljem in znancem!

Narodnostna barvitost Slovenije

Delež Slovencev v Sloveniji se je od leta 1948 zmanjšal za 10 odstotkov

V *Slovincu* je 31. avgusta in 1. septembra objavila novinar-ka Biserka Karneža podatke, ki jih je posredoval Zavod Republike Slovenije za statistiko, o razvoju prebivalstva Slovencev od leta 1948 na podlagi ljudskih štetij. Zadnji popis je bil 1991. leta. Iz poročila povzamem poglobitve ugotovitve, spodaj pa je posredovana tabela s podrobnimi podatki o narodnostni sestavi Sloveniji na podlagi popisov iz let 1948, 1953, 1961, 1971, 1981 in 1991.

Urednik AD

»Po podatkih v tabeli vidimo, da pri prvem popisu prebivalstva leta 1948 nacionalne barvitosti Slovenije pravzaprav ni bilo. Tako se je za Slovence izreklo 97 odstotkov stalnih prebivalcev, tako visok delež slovenskega prebivalstva pa je danes značilen le še za nekatere slovenske občine, in sicer Trebnje, Mozirje, Šentjur pri Celju, Radlje ob Dravi in Lenart.

Pri vseh naslednjih popisih se je delež slovenskega prebivalstva vztrajno zmanjševal. Leta 1971 je Slovencev še 94,03 odstotka, 1981 90,50 odstotka, deset let kasneje pa le še 87,84 odstotka. V štiridesetih letih se je tako število Slovencev zmanjšalo kar za devet odstotkov.

Povsem drugače je z gibanjem števila stalnih prebivalcev neslovenske narodnosti. Razen madžarske manjšine, ta je leta 1948 predstavljala 0,76 odstotka prebivalstva Slovenije, štirideset let kasneje pa le 0,43 odstotka, je število neslovencev stalno naraščalo, kar je razvidno tudi iz priložene tabele.

Pri zadnjem popisu se je zmanjšalo število tistih prebivalcev, ki so se izrekli za Jugoslovane, obenem pa je narastel delež narodnostno neopredeljenih in vseh tistih, ki na vprašanje niso želeli odgovoriti.

Kot zanimivost omenimo še italijansko manjšino, saj ta spet narašča. Največji delež italijanske manjšine je bil ugotovljen po popisu leta 1961, saj je prišlo do priključitve cone B Sloveniji. Število Italijanov je tako z 0,05 odstotka iz leta 1953 narastlo na 0,19 odstotka, vse do leta 1981 pa se je zmanjševalo.

Kakšne bodo spremembe narodnostne strukture prebivalstva Slovenije v prihodnje, je seveda težko napovedovati, več kot očitno pa je, da se bo struktura prebivalstva zaradi nizke rodnosti tudi v prihodnje spreminjala, seveda predvsem v škodo avtohtonega prebivalstva.

K temu bo pripomogel tudi del tistih beguncev, ki že več kot eno leto začasno živijo v Sloveniji. Jasno je, da bodo nekateri ostali, postavlja pa se vprašanje, kako bo slovenska politika znala reševati probleme, ki se bodo pojavili ob čedalje izrazitejšem spreminjanju

narodnostne strukture. Nekatere rešitve, med katere se uvršča vprašanje jezika, ohranjanja kulturne identitete in predvsem izobraževanje beguncev, se dejansko že izvajajo. Mnogi politiki tako ne razmišljajo več o vrnitvi beguncev, temveč o njihovem vključevanju v slovensko družbo.

O čedalje večji nacionalni barvitosti Slovenije, ki lahko s sabo prinese tudi povečanje medsebojnih sporov, zazdaj nihče ne razmišlja, vsako opozorilo o nevarnostih pretirane spreminjanja narodnostne strukture prebivalstva ali pobuda za varovanje narodne identitete pa je označeno kot etnocentrizem, nacionalizem in rasizem.«

Tako je novinarka Biserka Karneževa zaključila svoje poročilo v *Slovincu* 1. septembra. V prvem delu (31. avg.) je obravnavala versko pripadnost stalnih prebivalcev Slovenije. Primerjala je ugotovitve iz popisov leta 1953 in 1991. Iz teh podatkov je zanimivo, da sredi najhujših stalinističnih časov v Sloveniji, torej l. 1953, se je 82,78 odstotka prebivalcev opredelilo katoliške veroizpovedi, l. 1991 pa 71,36%.

Na drugi strani je odgovorilo 1953 »ni vernik« 10,3% ljudi, 1991 pa le 4,34%. Zelo veliko se je spremenilo število tistih, ki na vprašanje o verski izpovedi ni hotelo odgovoriti oz. je, kot piše v tabeli s tem v zvezi, ostalo »brez odgovora in neznano«. Leta 1953 je v to kategorijo prišlo 4,85 odstotka prebivalstva, l. 1991 pa kar 19,18 odstotka.

Poleg katoličanov je bilo tistih, ki so se eksplicitno opredelili za kakšno vero, je bilo l. 1948 1,47 odstotka protestantske vere, le 0,27 odstotka pravoslavne. To se je l. 1991 spremenilo, ko se je javilo za pravoslavno cerkev 2,38 odstotka, za protestantsko pa le 0,96. Podatki o narodnostni opredelitvi potrjujejo, pravi Karneža, da v zvezi s pravoslavnimi in tudi muslimani je precej enako število Srbov in Črnogorcev ter pravoslavnih, isto za pripadnike albanske in muslimanske narodnosti s številom verskih muslimanov. Slednjih je bilo v Sloveniji l. 1953 le 0,04 odstotka, l. 1991 pa že 1,51 odstotka.

V eni prejšnjih števil *Slovenca* je Karneževa objavila tudi podatke o narodnostni pripadnosti po slovenskih občinah, teh podatkov pa v tem povzetku ne posredujemo.

Rudolph M. Susel

ANEKDOTA

Voltaire (1694-1778), francoski pisatelj in filozof, je nazival podpora vnukinji slavnega dramatika Corneilla, ta je zašla v bedo, in je takole opravičeval svojo darežljivost: »Dolžnost vsakega vojaka je pomagati vnukinji svojega generala.«

Misijonska srečanja in pomenki

1001. Škofijska klasična gimnazija

v Šentvidu, znana nam vsem kot Škofovi zavodi sv. Stanislava, je po demokratičnih spremembah v Sloveniji po polstoletnem molku dobila kot prva zasebna srednja šola državno koncesijo in dovoljenje za pouk. Nadškof dr. Alojzij Šuštar je njene prostore blagoslovil 31. avgusta in slovesno predal ključ gimnazije ravnatelju Jožetu Mlakarju.

Kapela in avla sta bili ob blagoslovitvi natrpani in premajhni za vse, ki so prišli na proslavo. Med številnimi udeleženci je bil za ta zgodovinski dogodek poleg slovenskih škofov, kanonikov in duhovnikov, dekan ljubljanske in mariborske teološke fakultete, rektor ljubljanske univerze, ravnatelj šol in dijaških domov, nekdanji gojenci zavoda, ožji odbor za pripravo SKG, predstavniki SCT in drugih podjetij, ki so sodelovala pri obnovi, ministra za šolstvo in obrambo, ljubljanski in šišenski župan in drugi funkcionarji. Prišli so tudi predstavniki švicarskega sklada za podporo šol in njegov član dr. Kurt Furgler, ter bodoči dijaki, njihovi starši, narodne noše in drugi. Praznično razpoloženje je še povečala Vokalna skupina Ave.

Na slovesnosti so spregovorili

direktor zavoda dr. Borut Košir, ravnatelj gimnazije profesor Jože Mlakar, ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar, podpredsednik vlade in zunanji minister Lojze Peterle in generalni direktor SCT Ivan Zidar. Dr. Košir je poudaril, da »se moramo ob veselju zavedati, da se delo pravzaprav šele začne in da je treba obnoviti še Slovenski dom in Jegličev dijaški dom«.

Nadškof dr. Šuštar je ob izročitvi ključa gimnazijskih vrat prof. Mlakarju izrekel

»najboljše želje, da bi vsi, ki bodo prihajali skozi njena, prihajali v dom kulture in takšnega izobraževanja, ki bo res pripravljalo za življenje.

Ne učimo se za šolo, učimo se za življenje, da bi bila maturo res dokaz zrelosti, zrelosti duha, srca, celotne človeške osebnosti. Zahvaljujem se profesorjem, ki so se odločili, da bodo učili na naši šoli, in staršem, ki so nam zaupali svoje otroke. Upam, da se bodo dijaki zares iskreno potrudili, da bodo zares pridni, delavni, da ne bosta lenoba in zapravljanje časa in sposobnosti zastrupljala njihovega mladega življenja.«

Nadškof dr. Šuštar je tudi izrazil veliko veselje, ki ga preveva, da je postalo mogoče, kar se je zdelo nemogoče. Poudaril je, da gimnazijo blagoslavlja v upanju, da bo prispevala k poglavitni naroda. Blagoslovil je vse šolske prostore s prošnjo, naj mladi iščejo resnico, znanje in modrost in naj jim bodo učitelji pri tem dobri vodniki.

Ravnatelj gimnazije prof.

Mlakar je predstavil dijakom in staršem profesorice in profesorje, ki bodo prevzeli skrb za izobrazbo in vzgojo dijakov. Starši so si ogledali obnovljene prostore šole, profesorji pa so zbrali svoje učence in jih odpeljali v razrede, kjer so imeli prve tri ure pouka. Slovesno sv. mašo so imeli 1. septembra v šentviški cerkvi, odkoder so dijaki v sprevodu odšli do gimnazije.

Podpredsednik vlade Lojze Peterle je poudaril, da je odprtje gimnazije prvi korak k pluralizaciji slovenskega šolstva in zaželel, da bi od tod spet prihajali izobraženci iz duha slovenstva in krščanstva med narod in živeli zanj kot veliki možje, kot jih je zavod že dal.

V rubriki »Aktualni pogovor«

je Slovenec 1. septembra objavil zanimive misli prof. Mlakarja o pripravah na otvoritev Škofijske klasične gimnazije. Obiskovali iz tujine so težko verjeli, da je bila obnova stavbe izpeljana v nekaj mesecih.

Za poučevanje se je javilo zelo veliko kandidatov. Izbral jih je strokovni odbor 18. Pomembna pri izbiri je bila predvsem strokovnost, pa tudi strinjanje z nazorsko usmeritvijo šole. Izbrani so bili mladi profesorji, povprečne starosti 32 let, s povprečno delovno dobo 10 let, tako da imajo tudi že izkušnje pri delu z mladimi.

Od začetka so imeli priglasih dijakov za dva razreda. Ko je zanimanje za šolo naraščalo, se je vpisalo kandidatov za pet razredov. Za en cel razred pa so morali dijake zavriniti po preteku roka za vpis. Šolo so tako začeli s petimi paralelkami. V preteklosti smo imeli razrede 1A, 1B, 1C itd. Dijakov je nad 150. Pred začetkom šole so imeli na Šmarni gori cel »weekend« orijentacije z novim duhovnim vodjem, p. jezuitom.

Klasična izobrazba, ki je v programu, bo drugačna od drugih šol in starši zaupajo temu vzgojnemu konceptu. Ker je namesto osemletne šole tokrat možno imeti le štiri leta pouka do mature po sedanji zakonodaji, bodo tako dijaki in profesorji morali vložiti več truda, da bi pridobili vsaj približno toliko znanja, kot ga imajo v tistih šolah, ki imajo zagotovljeno kontinuirano učenje klasičnih predmetov sedem ali osem let.

Poleg izobraževanja bo

poudarjan vzgojni koncept.

Ker se dosedanje šole niso pretirano ukvarjale z vzgojo, se seveda to pozna na vedenju celih generacij mladih. Celostno oblikovanje mladega človeka poleg dobre izobrazbe potrebuje tudi dobro vzgojo. Dijaki in profesorji in vsi, ki bodo imeli kaj več opraviti s klasično gimnazijo, bodo morali sodelovati pri vzgojnem procesu.

Veljala bodo splošna pravila lepega vedenja, privzganja vljudnosti, pravilno razmerje do dela, ustrezen način govorenja. V mladih bodo vzbujali veselje do življenja ter občudovanje in spoštovanje narave. Gojili bodo pristno narodno zavest in spoštovanje do drugih narodov in narodnosti. Privzganja pa bodo tudi spoštovanje do drugačnosti, do različnih ver in prepričanj, saj je le tako mogoče sožitje, za katerega se morajo v narodu truditi predvsem izobraženci.

Vsi profesorji in sodelavci so resno vzeli svoje priprave na začetek šolskega leta. Med njimi vlada prijetna vznemirljenost, kar je dobro znamenje. V mesecih priprav so se medseboj tudi spoznali in že postali povezani v skupnih prizadevanjih za isti cilj. Prepričani so, da bodo ta cilj z zavzetim delom, čutom za odgovornost in pristnim veseljem do pedagoškega dela tudi dosegli.

Še to mimogrede: prof. Jože Mlakar je bil po koncu komunizma v Sloveniji ob obnovitvi izhajanja *Slovenca* njegov prvi glavni urednik.

Prav se mi je zdelo, da posredujemo to veselo sporočilo dragim rojakom, ki berejo MSIP. Saj je to za Slovenijo in preizkušano Cerkev in narod velika novica. Prav je, da tudi mi na tem kontinentu pomagamo Škofovemu zavodu do normalizacije delovanja. Več večjih darov smo preko MZA že njim poslali in kan. \$2000 od dobrega g. Štefana Novaka pravkar odpošiljamo. Prvi stotak iz ZD je že tudi pripravljen.

Sam Boga hvalim, da me je oče za vrat prijel in me na mariborsko klasično iz Pragerskega popeljal in dejal: »To je šola zate. Če boš priden, boš duhovnik postal, ali pa vsaj dober zdravnik. Boš tudi latinščino obvladal.« Na ljubljanski klasični sem končal in Boga vsak dan v življenju hvalim za odlične profesorje, drage sošolce in sošolke. Brez njih bi bilo moje življenje precej drugačno.

Rev. Charles Wolbang CM
131 Birchmount Road
Scarborough, Ontario
Kanada M1N 3J7

KOLENDAR SEPTEMBER

19. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu priredi kosilo.

19. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.

19. — SKD Triglav, Milwaukee priredi Vinsko trgatev, v Triglavskem parku.

26. — DSPB Cleveland prireja vsakoletno romanje k Ža-

lostni Materi božji v Frank, O. Sv. maša ob 12. uri.

OKTOBER

2. — Fantje na vasi prirede koncert v SND na St. Clairju. Gostuje tudi zbor Zvon iz Fairfielda, Conn.

3. — Oltarno društvo pri Mariji Vnebovzeti priredi kosilo v šolski dvorani.

3. — »Priatelji SND na St. Clairju« imajo »brunch«, v dvorani SND.

10. — Klub upokojencev Slovenske pristave priredi »kolone« na SP.

23. — Štajerski klub priredi martinovanje v SND na St. Clairju. Igra Pecon orkester.

23. — Pevski zbor Zarja priredi koncert z večerjo in plesom, v SDD na Recherjevi ulici.

24. — Glasbena Matica priredi koncert z večerjo in plesom, v SND na St. Clairju.

24. — Občni zbor Slovenske pristave.

NOVEMBER

7. — Slovenski dom na Holmes Ave. priredi špageti kosilo, od 1. do 4. pop.

13. Belokranjski klub priredi martinovanje v SND na St. Clairju. Igra Stan Mejač orkester.

13. — Pevski zbor Jadran priredi jesenski koncert v SDD na Waterloo Rd.

MALI OGLASI

V NAJEM ALI NAPRODAJ

Dvodružinska hiša z garažo za dva avta in več, na 1075 E. 67 Street. Kličite 1-800-422-8116, v večernem času pa 273-6997. (34-37)

300,000

DOBITNIKOV DNEVNO

Sodelujte pri dobitkih

All Ohio Lottery players are subject to laws and regulations of the Ohio Lottery Commission. For more information, call our Customer Relations Department, (216) 787-3200, during regular business hours.

Our Neighborhoods Need Karen Gabriel Moss

Experience

- Staff attorney at the Eleventh District Court of Appeals (1990-1993)
- Active member in Tremont West Development Corporation (1990-1993)
- Founder of Ward 13 Softball League
- Volunteer Tutor, Merrick House

Education

Law school: 1989 ITT
Chicago-Kent
College: 1984 Miami University,
Political Science

Karen

Vote for Karen Gabriel Moss in the Ward 13 Primary on September 28th

Paid for by the Friends of Karen Gabriel Moss, County Commissioner Mary O. Boyle, State Representative C.J. Prentiss, Honorary Co-Chairwomen, Susan Hunter, Treasurer, 2215 West 14th Street, Cleveland, Ohio 44113

Vladimir M. Rus Attorney - Odvetnik

6411 St. Clair (Slovenian National Home)
391-4000 (FX)